

ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆ

Azim Premji
University

ಪಿಠನಾಲಾ

ಒಳಗು - ಹೊರಗು

ಸಂಚಿಕೆ 24 | ಜೂನ್ 2025 | ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಪರಿಕಾಶ

ಒಳಗು - ಹೊರಗು

ಜೂನ್ 2025 | ಸಂಚಿಕೆ 24

ಸಂಪಾದಕರ ತಂಡ

- ಪ್ರತಿಭಾ ಕಟಿಯಾರ್ (ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು)**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್
ಆಮ್ನಾ ತರಲಾ, ಸಹಸ್ರಧಾರಾ ರಸ್ತೆ
ಡೆಹರಾಡೂನ್, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ - 248001
pratibha.katiyar@azimpremjifoundation.org
- ಶೆಫಾಲಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ (ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು)**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಸರ್ವೆ ನಂ. 66, ಬೂರುಗುಂಟೆ ಗ್ರಾಮ
ಬಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಸರ್ಜಾಪುರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 562125
shefali.mehta@apu.edu.in
- ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಸರ್ವೆ ನಂ. 66, ಬೂರುಗುಂಟೆ ಗ್ರಾಮ
ಬಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಸರ್ಜಾಪುರ
ಬೆಂಗಳೂರು - 562125
publications@apu.edu.in
- ಗೌತಮ್ ಪಾಂಡೆ**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಭೋಪಾಲ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
gautam@azimpremjifoundation.org
- ಸುನೀಲ್ ಕುಮಾರ್ ಸಾಹು**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್
ರಾಯ್ಪುರ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ
sunil@azimpremjifoundation.org
- ಜಗಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್
ಡೆಹರಾಡೂನ್, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್
jagmohan@azimpremjifoundation.org
- ದೀಪಕ್ ಕುಮಾರ್ ರಾಯ್**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಭೋಪಾಲ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
deepak.rai@azimpremjifoundation.org
- ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ್ ಕುಮಾರ್ ಜೈನ್**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್
ಭೋಪಾಲ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
siddharth.jain@azimpremjifoundation.org
- ರಜನಿ ದ್ವಿವೇದಿ**
ಅಸ್ಸಾಂ ವ್ಯಾಲಿ ಸ್ಕೂಲ್
ತೇಜ್ಪುರ, ಅಸ್ಸಾಂ
rajni.dwivedi@azimpremjifoundation.org
- ಕಮಲೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಜೋಶಿ**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್
ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್
kamlesh@azimpremjifoundation.org
- ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹೇರ್ಲೆ ಜಿ.**
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಬೆಂಗಳೂರು
Raghavendra.herle@azimpremjifoundation.org
- ಅನುವಾದ ಸಂಪಾದಕರು**
ಮಧುಕರ ಎಸ್ ಪುಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ)
ರಾಜೇಶ್ ಉತ್ತಾಹಿ (ಹಿಂದಿ)
ಶೆಫಾಲಿ ತ್ರಿಪಾಠಿ ಮೆಹ್ರಾ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್)
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಬೆಂಗಳೂರು
- ಪ್ರಕಾಶನ ತಂಡ**
ಮೀರಾ ಪ್ರಭು
ಶಹನಾಝ್ ಬೇಗಂ
ಲೋಕರಾಮ್ ವಿ. ಜಿ.
ಸಂಬಿತ್ ಮಹಾಪಾತ್ರ
ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಬೆಂಗಳೂರು
- ವಿನ್ಯಾಸ**
ಪುಟವಿನ್ಯಾಸ (ಹಿಂದಿ): ಗಣೇಶ್ ಗಾಫಿಕ್ಸ್,
ಭೋಪಾಲ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
ಪುಟವಿನ್ಯಾಸ (ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್):
ಎಮ್‌ಎಪಿ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಮುದ್ರಣ**
ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪರಿಕಾಶ ಒಳಗು-ಹೊರಗು, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಒಂದು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತಗಳ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಧಾರಿತ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬುನಾದಿ ಹಂತಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು, ಅನುಭವಗಳು, ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆ ಇದು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಮೊದಲು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು, ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಸರಳ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವುದು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಭೂತ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸವಾಲುಗಳಿಂದಾಗಿ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬುನಾದಿ ಹಂತದ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನ (ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್) ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಈ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಂದಿರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2026-27ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ 'ನಿಪುಣ ಭಾರತ ಮಿಷನ್' ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

ಈ ಸವಾಲು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಲಿಕೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ನಂತರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಯಿತು. ಕೋವಿಡ್ ನಂತರ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕಳೆದಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ನಾವು ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗುರಿ ಇನ್ನೂ ದೂರವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪೋಷಕರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಪದೇ ಪದೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಇತರ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನಿಯಮಿತ ಹಾಜರಾತಿ, ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬ, 3, 4 ಅಥವಾ 5ನೇ ತರಗತಿಗೆ ನೇರ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ನಿರಾಸಕ್ತಿ.

ಅಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ದೊರೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಶಾಲಾ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳೆರಡೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವ ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಲೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಎರಡು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೂ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಅರಿವು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಂತಹ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಇದು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಭಾಷಾ ಪದಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗಣಿತದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುವ, ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಮೂಲ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರು ಉನ್ನತ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಅನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. 'ಪಾಠಶಾಲಾ' ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ತರಗತಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದು. ಈ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಬದಲು, ಗಣಿತ ಕಿಟಾಂಗಳಂತಹ ಕಲಿಕಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಲಿಯುವುದು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಲೇಖನ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದ ಲೇಖನಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿ, ಆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸುವುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಠ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ದಾಖಲಾತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದ್ದ ಶಾಲೆಯೊಂದು ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಯಶೋಗಾಥೆಯು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೇಖನವೂ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಬಾರಿಯ 'ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು' ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. 'ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಚರಿಯಿಂದ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ತರಗತಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಪ್ರಸ್ತುತಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ' ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಚಯ ಇದೆ. 'ಚಟುವಟಿಕೆ ಸಮಯ' ಅಂಕಣವು ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನು 'ವಾಚಕರ ವಾಣಿ' ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದು ಪಾಠಶಾಲಾ - ಒಳಗೂ ಮತ್ತು ಹೊರಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ 24ನೇ ಸಂಚಿಕೆ. ನಮ್ಮ 25ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಚರಿಯಿಂದ' ಅಂಕಣವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 25 ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಗತಿಯ ಅನುಭವ ಆಧಾರಿತ ಬರಹಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) 2020ರಲ್ಲಿ 'ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ'ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 3 ರಿಂದ 6 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಡಿಸೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಬರಲಿರುವ ಈ ಎರಡೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು, ನಿಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯ ಪುಟಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಬರುವ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಗಳು 'ನಾವು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ' ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ; ಓದುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಪ್ರತಿಭಾ ಕಟಿಯಾರ್

ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕಿ

ಅನುವಾದ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಪರಿವಿಡಿ

ಸಂಪಾದಕೀಯ

1. ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆ 7
ಗುಲ್ಷನ್ ಯಾದವ್
2. ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರ ಅನುಭವಗಳ ಏಕೀಕರಣ 11
ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಉಮರ್
3. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಕಿಟಾನ್ ಬಳಕೆ 16
ಸರೋಜಿನಿ ರಾವತ್
4. ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಕಲಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯ 20
ಅರವಿಂದ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿಂಗ್
5. ಭಯವು ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ 24
ಕಿಶನ್ ಲಾಲ್ ಸಾಲಿ
6. ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆ 28
ಎಂ. ವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆ. ಗಾಂಧಿಮತಿ
7. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ 32
ರೇಖಾ ಚೌಹಾನ್
8. ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು 36
ದೀಪಾಲಿ ಶುಕ್ಲಾ
9. ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಅನುಭವ 39
ಆಕಾಶ್ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ
10. ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಅತ್ಯಗತ್ಯ 43
ವಿವೇಕ್ ಸೋನಿ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಂಕಣಗಳು

11. ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಚರಿಯಿಂದ ದೀಪಿಕಾ ದೋ ಭಾಲೆ ರಿಂಕೂ ಸಿಂಗ್ ಶ್ರುತಿ ವಿ	47
12. ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು - ಮಮತಾ ಜೈನ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ತಸ್ಲೀಮ್	51
13. ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಧ್ರುವ ದೇಸಾಯಿ ಜೈ ಶಂಕರ್ ಚೌಬೆ	55
14. ಚಟುವಟಿಕೆ ಸಮಯ	57
15. ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಪತ್ರ	60

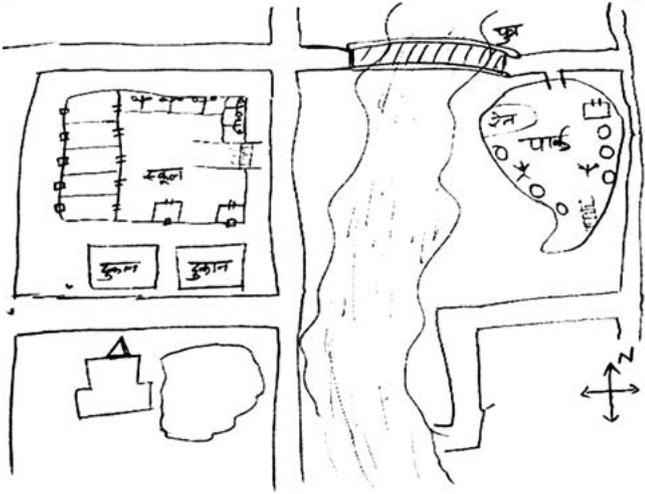
- ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲೇಖಕರದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಅಜೀಂಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಲಾಭರಹಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಬಳಸುವ ಮುನ್ನ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಲೇಖಕರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಳಸುವಾಗ ಮೂಲ ಲೇಖನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಗುರುತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಿಸದೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತುಣುಕುಗಳಾಗಿ ಓದುವುದಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ 2-3 ಅಂಕಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಎನ್.ಇ.ಪಿ. 2020ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೃಹತ್ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು, ಅವರನ್ನು 21ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತಾವೇ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದೂ ಆಗಿದೆ. ಬುನಾದಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತಾದ ಸೀಮಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಂಧಿಸಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಜ್ಯಾಮಿತೀಯತೆ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ರೇಖಾಗಣಿತದ ಉಪ-ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾದ 'ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯ (Spatial Understanding) ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸೋಣ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಹ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ, ಯಾವುದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತಿರದ ವಸ್ತುವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೂರದ ವಸ್ತುವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2: ನಕ್ಷೆ: ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೂರ, ಎಲ್ಲಿದೆ, ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ.

ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳದ ಕುರಿತಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಇದು ಇತರ ಕೆಲವು ಉಪ-ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ - 1. ಆಕಾರಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ; 2. ದಿಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಅರಿವು - ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹತ್ತಿರ, ದೂರ, ಎಡ, ಬಲ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಹಿಂದೆ, ಇತ್ಯಾದಿ; 3. ಅಳತೆ: ದೂರ, ತೂಕ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬುನಾದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. 3ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು - ಒಂದು

ದೃಶ್ಯವಿರುವ ನಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಶಾಲೆ, ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮೀಟರ್ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಕ್ಷೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್. (FLN) ಬೋಧನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿವು ಮೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ನೀಡಲಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಓದಬಹುದು; ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು; ಉದ್ಯಾನವನವು ಶಾಲೆಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಲು ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾದ ದೂರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬಹುದು.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:

- ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.
- ಯಾವ ಸ್ಥಳ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂದರೆ ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ, ಬಲ-ಎಡ, ಹತ್ತಿರ-ದೂರ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರೆ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಪ್ಪು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರೆ ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವಿರುವುದು.
- ಉದ್ಯಾನವನವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವುದು.
- ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನದಿ) ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಯಾವ ಸೇತುವೆಯ ಮೂಲಕ ನದಿ ದಾಟಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವುದು.
- ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ ಅಥವಾ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ತಾನು ಏಕೆ ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಅಪೂರ್ಣ ತಿಳುವಳಿಕೆ

- **ಬುನಾದಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನ ಕುರಿತಾದ ಸೀಮಿತ ತಿಳುವಳಿಕೆ:** ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಕಲನ-ವ್ಯವಕಲನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಹಲವರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವುದು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು (Patterns) ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕಿಂತ ಏಕೆ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ

ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ತರ್ಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 5 ಮತ್ತು 7ರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವೇನು ಎಂದು ವಿವರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಬುನಾದಿ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅಳತೆ (Measurement), ದತ್ತಾಂಶಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (Data Analysis), ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸರಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಆಕಾರಗಳಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತವೆ.

- **ಓದುವುದು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಪದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು:** ಓದುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಪದಗಳ ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಒಂದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ಮೂಲ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನೈಜ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **ಬಹುಭಾಷಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು:** ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಛೇದನಾತ್ಮಕ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಗೋಂಡಿ, ಹಲ್ಮಿ, ಕಮಾರಿ, ಸರ್ಗುಜಿಯಾ ಅಥವಾ ಕುರೂಖ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬುನಾದಿ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು:** ಬುನಾದಿ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಪದಗಳನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಕವಿತೆ ವಾಚನ, ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಂತಹ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬದಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಬುನಾದಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಂತಹ ಸಕ್ರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕಿದೆ.
- **ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಬೇರೆ-ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದು:** ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತವು ಎರಡು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ ಅಥವಾ ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಲಿಕೆಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಭೂತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) 2020, ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ (ಮನೆಯ) ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಅನುಭವವು ಛೇದನಾತ್ಮಕ ಧರ್ಮದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ 'ಕಮಾರಿ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕಮಾರಿ. ಈ ಭಾಷೆಯು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ

ಛೇದನಾತ್ಮಕದಿಗಿಂತ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷಾ ಅಂತರದಿಂದಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಛೇದನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಮಾರಿ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದ ಕಾರಣ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನದ ಅಂತರವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 1 ರಿಂದ 3ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕಮಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ, ಕಮಾರಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ 4 ಮತ್ತು 5ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ, ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಇತರರಿಗೆ ವಿವರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: "ಆಮ್ ಚೋ ನಾವ್ ಗುಲ್ನನ್" ಎಂದರೆ "ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗುಲ್ನನ್" ಎಂದರ್ಥ). ಇಂತಹ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಾಗಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಹಪಾಠಿಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂಜರಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಹೊಸ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ನಿಗದಿತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈ ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆನಂದದಾಯಕ ಅನುಭವವಾಗಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಗೌರವ ನೀಡಿ, ಅದನ್ನು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸದಿದ್ದರೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಓದಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದು ಅವರು ಮೂಲಭೂತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ದಾರಿಯಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಛೇದನಾತ್ಮಕದ ಬಸ್ತರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಗೋಂಡಿ, ಹಲ್ಮಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಛೇದನಾತ್ಮಕದ ಸರ್ಗುಜಿಯಾ ಮತ್ತು ಕುರೂಖ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಛೇದನಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿವೆ.

ಅಂತೆಯೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಯೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮನೆಗಳಿವೆ, ಯಾವ ಬಗೆಯ ಗಿಡ-ಮರಗಳಿವೆ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಹೇಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉದ್ದವಾದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಎಲೆಗಳು, ದಟ್ಟ ಹಸಿರು ಮತ್ತು ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಎಲೆಗಳು ಅಥವಾ ಬಣ್ಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಲೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಣಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಸಾರಾಂಶ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವಂತೆ, ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಬುನಾದಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವ ಮಗುವೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯದಂತೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಗುಲ್ಷನ್ ಯಾದವ್ ಅವರು ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2013ರಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ಗೆ ಫೆಲೋ ಆಗಿ ಸೇರಿದ ಇವರಿಗೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಒಡನಾಟವಿದೆ. ಕಳೆದ 11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಣಿತ ಬೋಧನೆ, ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಧರ್ಮಿ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ) ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

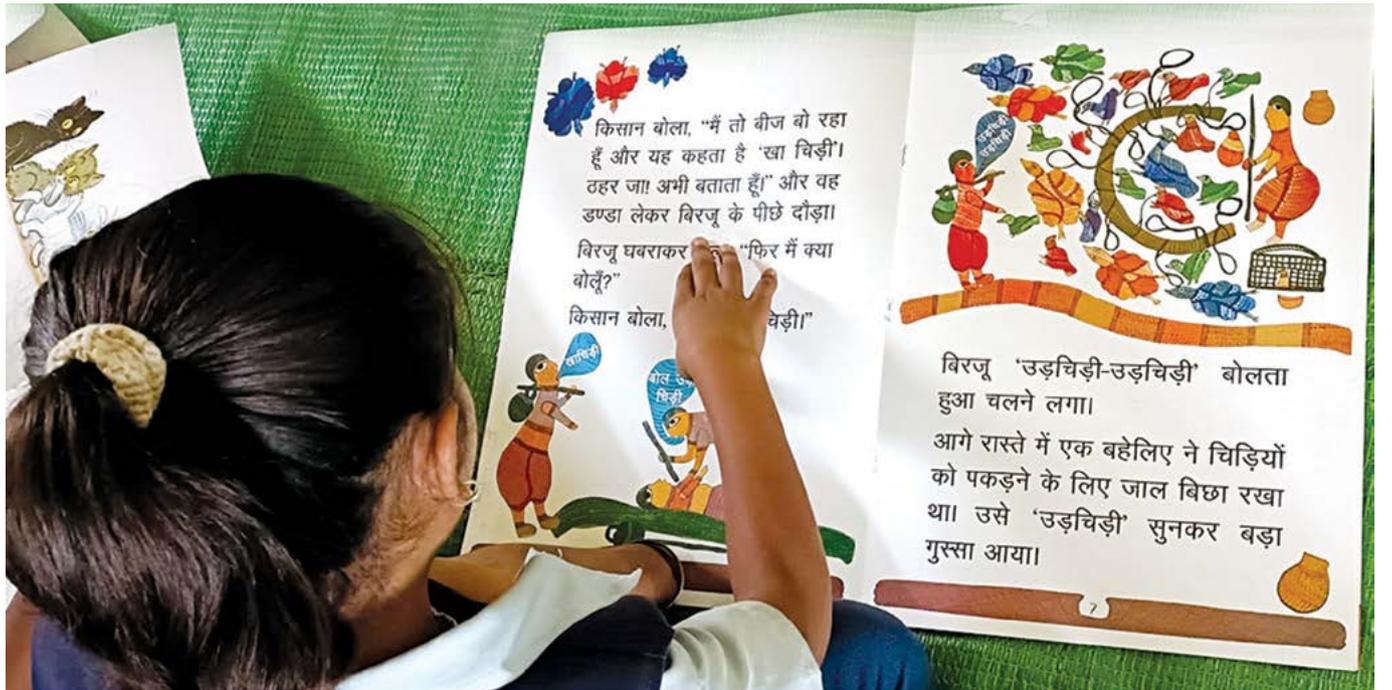
ಸಂಪರ್ಕ: gulshan.yadav@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್

ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರ ಅನುಭವಗಳ ಏಕೀಕರಣ

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಉಮರ್

ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಈ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆರಂಭಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ವಿಷಯಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನಮ್ಮ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಗಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಚಿತ್ರ 1: ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಏಕೀಕರಣದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯು ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನ (ಎಫ್. ಎಲ್. ಎನ್.) ಎಂಬುದು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಈ ಚಿಂತನೆ ಇನ್ನೂ ತರಗತಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಈ ಲೇಖನವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ:

- ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ?

- ಭಾಷೆ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗಗಳು ಯಾವುವು?
- ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೋಧನಾ ತತ್ವಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲವು?

ವಿಷಯಗಳ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ

ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ: "ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದುಬ್ಬರವು ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ; ಈ ಹಿಂದೆ ಹಿಟ್ಟು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 40 ರೂ. ಇತ್ತು, ಈಗ ಅದು 45 ರೂ. ಆಗಿದೆ." ನಂತರ, "ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೌಶಲಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

ಆಗ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು, "ಕನ್ನಡ ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಓದಿದ್ದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಕೌಶಲ ಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಹಣದುಬ್ಬರ, ಹಿಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, 40 ರೂಪಾಯಿ, 45 ರೂಪಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು; ನಂತರವಷ್ಟೇ ಈ ಪದಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ವಾಕ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ," ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಆಟದ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

- ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೋತಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಾವಿನ ಮರ ಇತ್ತು.
- ಅಡುಗೆಮನೆಯಿಂದ ಮೂರು ಲೋಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.
- ಈ ಎರಡೂ ರೊಟ್ಟಿಗಳು ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಇವೆ.

ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

- ನಾನು ಇಂದು 15 ರನ್ ಮಾಡಿದೆ.
- ಅಪ್ಪ ನನಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು; ನಾನು ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್ ತಿಂದೆ.
- ನಾನು ನಿನಗಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದೇನೆ.
- ನಾನು ನಿನಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಬಲ್ಲೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಪರಿಸರದ ಅನುಭವವೂ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಭೂತ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ಗಳು, ತರಗತಿಗಳು, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬೋಧನಾ ಸಾಧನಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಆರಂಭಿಕ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನೀತಿ ದಾಸ್ಯಾವೇಜು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬುನಾದಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಪನೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರು ಭಾಷೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡಿದರೆ, ಗಣಿತದವರು ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ

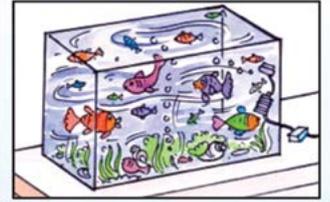
ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬುನಾದಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತವನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲೂ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಏಕೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳು

ಒಂದು ಮೀನು

ಅನೇಕ ಮೀನುಗಳು

ಚಿತ್ರ 2: ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ, ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಮಾತುಕತೆ, ವಿವಿಧ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಬೋಧನೆಯ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂವಾದಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಕವನ-ಕಥೆಗಳ ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಅಥವಾ 'ಚೀಲ ಗ್ರಂಥಾಲಯ'ದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅವಲೋಕನ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಆಕಾರಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ

ಒಬ್ಬ ತಂದೆ ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಆರಂಭಿಸದ ತನ್ನ 3 ವರ್ಷದ ಮಗನಿಗೆ, ಪುಸ್ತಕದ ಚಿತ್ರ 1 ಅನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮೀನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಗು, "ಈ ಮೀನಂತೂ ಸತ್ತು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೆ!" ಎಂದು ಹೇಳಿತು.

"ಏಕೆ?" ಎಂದು ತಂದೆ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ "ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಾಡಿ ತಿರುಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ" ಎಂದು ಮಗು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

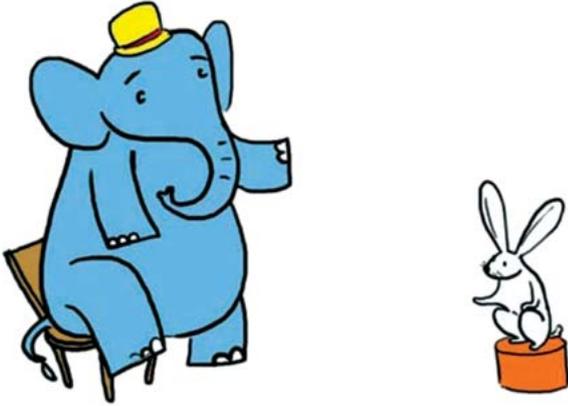
ಆರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕ ಮೀನು ಸಾಯುವ ಬಗೆಗಿನ ಮಾತನ್ನು ಏಕೆ ಆಡಿದ? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ತನ್ನ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಅನುಭವಗಳಿಂದ 'ಜಾಗ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳು ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ' ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮೀನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಚಲಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಗು, ಮೀನಿಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, "ಮೀನಿಗೆ ತಿರುಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಆಳವಾದ ಗಣಿತೀಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಆಕಾರದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು' ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಗಣಿತೀಯ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವರೂ ಸಹ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ — ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನೋಡಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಈ ಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಅನುಪಾತದ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನ್ವಯ

1ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಹಾಳೆಯನ್ನು (ವರ್ಕ್‌ಶೀಟ್) ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಓದಲು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು: "ಮೊಲ ಮತ್ತು ಆನೆ ಶರಬತ್ತು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶರಬತ್ತಿನ ಲೋಟಗಳ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬಿ" ಎಂದರು.

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರ ಚಿತ್ರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸುಮಾರಾಗಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಬಣ್ಣ ತುಂಬುವಾಗ ಅದು ಲೋಟದ ಗೆರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಆನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಲೋಟ ಮತ್ತು ಮೊಲಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಲೋಟವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದರು.

ಚಿತ್ರ 3: ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅನುಪಾತವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾರ್ಕಿಕ ಕೌಶಲಗಳ ಬಳಕೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು, "ಆನೆಯ ಲೋಟ ಏಕೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಗು, "ಆನೆ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಶರಬತ್ತನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

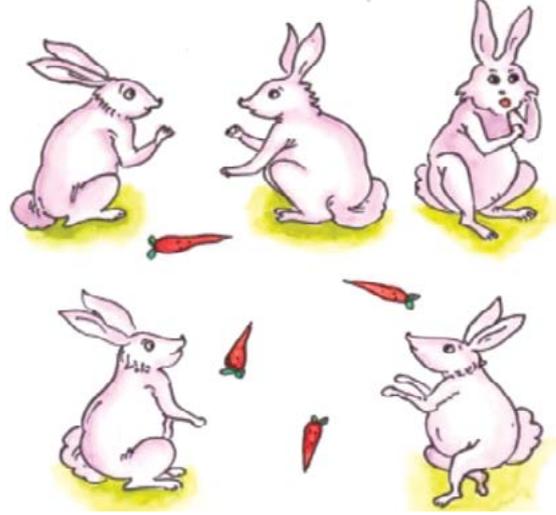
ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಅವಲೋಕನಗಳು ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ 'ಅನುಪಾತದ ಸಂಬಂಧ'ವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿವೆ.

ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 7 ಮತ್ತು 8ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಅನುಪಾತದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನ್ವಯ'ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕಮಲಾ 2000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಫಾತಿಮಾ 4000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ 6000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ 3000 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂದಿತು; ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಲಾಭದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಹೇಗೆ ಹಂಚಬೇಕು? ಇದೇ ರೀತಿ, 1ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಆನೆ ಮತ್ತು ಮೊಲಕ್ಕೆ ಶರಬತ್ತಿನ ಲೋಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಾಗ, ಇಂತಹದ್ದೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಂದಿಸುವುದು, ಒಂದು ಒಂದು ಅನುರೂಪತೆ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆ

ತಂದೆಯೊಬ್ಬರು ತನ್ನ 3 ವರ್ಷದ ಮಗಳಿಗೆ "ಮೊಲಗಳು ಕ್ಯಾರೆಟ್ ತಿನ್ನುತ್ತಿವೆ" ಎಂದರು (ನೋಡಿ ಚಿತ್ರ 3). ಮಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಂತರ ಒಂದು ಮೊಲದ ಮೇಲೆ ಬೆರಳು ಇಟ್ಟು, "ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

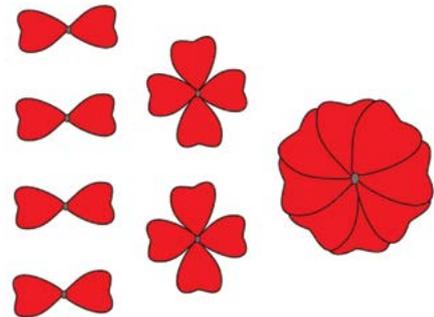
"ಯಾಕೆ?" ಎಂದು ತಂದೆ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಅನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೊಲಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, "ಈ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಈ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಈ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಇದಕ್ಕೆ... ಮತ್ತು ಇದು ಈ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೊಲವು ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ," ಎಂದಳು.

ಚಿತ್ರ 4: ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆ.

ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ಎಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅವಳು ಮೊಲಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕ್ಯಾರೆಟ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಎಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ **ಒಂದು ಒಂದು ಅನುರೂಪತೆಯ** (One-to-one correspondence) ತತ್ವವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಯಾವ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವಳು ಸಮರ್ಥಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಗಣಿತದ ಇತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮುಂದೆ 'ಎಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಕಲಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಲಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಪವರ್ತನೀಕರಣದ ಅಂಶಗಳು

ಚಿತ್ರ 5: ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (ಹೂವು ಮತ್ತು ದಳಗಳು) ಕಲಿಕೆಗೆ ಬಳಸುವುದು.

ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಬಾರದ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಓದಿ ವಿವರಿಸಿದರು: "ಒಂದು ಹೂವಿನಲ್ಲಿ 8 ದಳಗಳಿವೆ. ರಶ್ಮಿಯು ಮೊದಲು ಎರಡು-ಎರಡು ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು; ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು; ಕೊನೆಗೆ 8 ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಹೂವು ಮಾಡಿದಳು."

ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳಿದರು, "ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮಗೆ 12 ದಳಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ಆಗ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹೂವುಗಳಾಗುತ್ತವೆ?"

ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕಿ, "ತಲಾ ಎರಡು ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ 6 ಹೂವುಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ತಲಾ ಮೂರು ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ 4 ಹೂವುಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತಲಾ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ 3 ಹೂವುಗಳಾಗುತ್ತವೆ" ಎಂದಳು.

ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಗ್ಗಿಗಳ ಜ್ಞಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಪವರ್ತನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು 2, 3 ಮತ್ತು 4 ದಳಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 6, 4 ಮತ್ತು 3 ಹೂವುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ '12ರ ಅಪವರ್ತನಗಳನ್ನೇ' ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಅವರು ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ 'ಸಮಾನ ಅಪವರ್ತನ'ಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಸಮಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ

ಚಿತ್ರ 6, 1 ನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ್ದು. 'ಮೊದಲು-ನಂತರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ'ಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಈ ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಯಿತು: "ಶಾಲಾ ಸಮವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಹುಡುಗ ಯಾರು ಮತ್ತು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?"

ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳು ಬಂದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

- ಹುಡುಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ನೀರು ತುಂಬಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.
- ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.
- ಅವನು ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಅವನ ತಾಯಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆ.
- ಅವನು ನೀರಿನ ಕೊಡವನ್ನು ಎತ್ತುವಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
- ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೊಡಗಳು ಇರಬಹುದು. ತಾಯಿ-ಮಗ ಸೇರಿ ಅವನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

"ನಲ್ಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನಸಂದಣಿ ಏಕೆ?" ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಆಗ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು:

ಸಿರೋಹಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೇಲ್ಮಾತಿಯವರು ಈ ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೇರೆಯವರು ನೀರು ಹಿಡಿಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಲೋಕನ, ಸಮರೂಪತೆಯ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ

ಇದೇ ಚಿತ್ರ 6 ಅನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು, "ಅವನ ತಾಯಿ ಯಾರು? ಹಿಂದೆ ಇರುವವರೋ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ

ಇರುವವರೋ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು "ಹಿಂದಿನ ಮಹಿಳೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹುಡುಗನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರು. ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ತರ್ಕವಾಗಿತ್ತು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ತನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದನು. "ಇಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಇರುವವಳು ಅವನ ತಾಯಿ" ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದನು. "ಹಾಗೆ ಏಕೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, "ಅರೆ.. ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ!" ಎಂದು ಆ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದನು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಮುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ನಾನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡೆ. ಇಬ್ಬರ ಮುಖವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಎಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ 'ಅವಲೋಕನ'ವಾಗಿತ್ತು! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರ ಗಮನವೂ ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗನು ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದನು. ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, "ನಾವು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಂತೆಯೇ ಇದ್ದೇವೆ" ಅಥವಾ "ಮುಖವು ತಾಯಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಡುಗನು ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡುವ ಮೂಲಕ 'ಸಮರೂಪತೆ'ಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಸಂವಾದವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ 'ಅವಲೋಕಿಸುವ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ' ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ 'ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ' ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಎಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಚಿತ್ರ 6: ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಲೋಕನ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ, ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಏಕೆಂದರೆ ಉನ್ನತ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಇವೇ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಾಗಲೂ ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡುವುದು, ಸಮಾನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು, ಗಣಿತದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ಸಮರೂಪತೆ, ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆ, ಸಂವಹನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಕವಾಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಅನುಭವಗಳೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಂಬಂತೆ ನಾವು ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಶಬ್ದಕೋಶ, ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವೆನಿಸುತ್ತವೆ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಿಯುವುದು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ: "ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ—ಚಿತ್ರ 6ರಲ್ಲಿ 'ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ' ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?"

ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

- ಅವರು ವಯಸ್ಸಾದ ಅಜ್ಜ.
- ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.
- ಅವರ ಸರದಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ತಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಅವರನ್ನು 'ವಯಸ್ಸಾದ ಅಜ್ಜ' ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ನಾನು ಕಾರಣ ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ, "ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. "ಅವರಿಗೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದನು.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ' (Generalization) ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನ್ನು ಅಣ್ಣ, ಯಾರನ್ನು ಅಂಕಲ್ ಅಥವಾ ಯಾರನ್ನು ಅಜ್ಜ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ವಯಸ್ಸು, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ 'ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ' ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಅವರು ಇದೇ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುಂದುವರಿದು ನಾನು, "ನೀವು ಈ ಹುಡುಗನ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತರಗಳು ಹೀಗಿದ್ದವು:

- ನಾವು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.
- ನೀರಿನ ಕೊಡವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.
- ನಾವೂ ಸಹ ಒಂದು ಬಕೆಟ್ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆಗ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ, "ನನ್ನ ಸರದಿ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಕೊಡವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದೆ, ನಂತರ ಅಜ್ಜನ ಕೊಡವನ್ನೂ ತುಂಬಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. "ಏಕೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, "ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ತುಂಬಾ ವಯಸ್ಸಾದವರು" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು.

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವೇದನಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ. ಈ ಪಾಠಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಗಣಿತದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ, ಪರಿಸರ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮೇಳೈಸಿವೆ. ಕಲಿಕೆ-ಬೋಧನೆಯ ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ನಿಗದಿತ ಪಠ್ಯದ ಗುರಿಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಸಂವಾದವನ್ನು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ತಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯ ಅವಲೋಕನ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಪಠ್ಯ, ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಗಿರುತ್ತವೆ; ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವು ನೇರವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಾವು ಅಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಚರ್ಚೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೀಗೆಂದರು: "ಸರ್, ನೀವು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಏಕೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಒಂದು ರುಚಿಕರವಾದ 'ಖಿಚಡಿ'ಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ!" ಹೌದು, ಈ ಖಿಚಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳೂ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತಗೊಂಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ರುಚಿಕರವಾದ 'ಖಿಚಡಿಯ' ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹರಡುವ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಬುನಾದಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಸೂಚನೆ: ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು SCERT ರಾಜಸ್ಥಾನ ಇವರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಉಮರ್ ಅವರು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಗಣಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಲವ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು, ಕಳೆದ 14 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: mohammed.umar@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ಬಳಕೆ

ಸರೋಜಿನಿ ರಾವತ್

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣಿತದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು, ಗಣಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಗಣಿತದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಗಣಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಆ ಮಗು ಮುಂದೆ ಅಮೂರ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬರ ಇಂತಹ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

2026-27ರ ವೇಳೆಗೆ ಬುನಾದಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ನಾನು ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲ ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಶೇಷತೆಗಳು

ನಾನು 3ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಗಣಿತ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 28 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದು, ಅವರ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ

ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಾನು ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಲು, ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿ ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮೂರ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎಣಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಕೇವಲ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಎಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅಳತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಳೆದು ನೋಡಲು,

ಚಿತ್ರ 1: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗ ಮತ್ತು ರೀತಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನಾನಭವಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಸದಾ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 'ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿ ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಮಗುವಿನ ಈ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯು ಆರಂಭಿಕ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆ

ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಹಲವಾರು ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಗಣಿತ ಕಿಟ್' ಕೂಡ ಒಂದು. ಎಣಿಕೆ, ಸಮಯ, ಸ್ನಾನ ಬೆಲೆ, ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿತದ ಆಟಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಈ ಕಿಟ್ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಮೂರ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಗಣಿತದ ಕಿಟ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅಂತಹ ಕಿಟ್ ಲಭ್ಯವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಕಿಟ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಿಟ್ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಒಂದೇ ಕಿಟ್ ಬಳಸಿ 28 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಹೇಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಿ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮುಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರಾಸಕ್ತ ಅಥವಾ ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವದ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ, ಕಿಟ್ ಕಳೆದುಹೋಗಬಾರದು ಅಥವಾ ಮುರಿಯಬಾರದು ಎಂಬ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ಅತಿಯಾದ ಶಿಸ್ತಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಇರಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಿಟ್ ಗಣಿತದ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಬೋಧನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಸುತ್ತಳತೆ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನರಾಶಿಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಗಣಿತದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಯಾವುದೇ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಂಧವ್ಯವು ಆ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆಟಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಈ ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಕಿಟ್ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಯೋಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಿಟ್ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ನನ್ನ ಗಮನದಲ್ಲಿದ್ದವು.

1. ಮಕ್ಕಳು ಪೂರಕ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.
2. ಗಣಿತದ ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಬೇಕು.
3. ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕು.
4. ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತದ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
5. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಳಾದರೆ ಅಥವಾ ಕಳೆದುಹೋದರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕು.
6. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಪರಿಕರಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟೂ, ವಿಷಯದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು.
7. ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವಂತಾಗಬೇಕು.
8. ಲಭ್ಯವಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು.
9. ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗಣಿತದ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು.
10. ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು.

ಚಿತ್ರ 2: ತಮ್ಮ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು.

ಚಿತ್ರ 3: ಆಟವೂ ಆಯಿತು, ಕಲಿಕೆಯೂ ಸಾಗಿತು.

ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ತಯಾರಿಕೆ

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನನಗೆ ನೆರವಾದವು. ನಾನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದೆ. ಆ ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆವು:

1. ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.
2. 1 ರಿಂದ 100 ರವರೆಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು.
3. ಎಣಿಕೆಯ ಮಾಲೆ.
4. ಸ್ನಾನ ಬೆಲೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು.
5. ಬಿಡಿ, ಹತ್ತು, ನೂರುಗಳ ಸ್ನಾನ ಬೆಲೆ ಆಧಾರಿತ ಬೇಸ್ ಟೆನ್ ಬ್ಯಾಕುಗಳು.
6. ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು.
7. ದ್ವಿ-ಆಯಾಮ (2D) ಮತ್ತು ತ್ರಿ-ಆಯಾಮದ (3D) ಆಕಾರಗಳು.
8. ಗಡಿಯಾರ.
9. ಆಟದ ಹಣ (ಪ್ಲೇ ಮನಿ - ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ನೋಟುಗಳು).
10. ಗಣಿತದ ಆಟಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.
11. ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಕವನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.
12. ಭಿನ್ನರಾಶಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು.
13. ಕವನ, ಕಥೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಾಭಿನಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮುಖವಾಡಗಳು.
14. ಅಳತೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಪರಿಕರಗಳು.

ನಂತರ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಶುರುಮಾಡಿದರು.

ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ತಯಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಿಟ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಟನ್ ಬಾಕ್ಸುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ, ಚಾರ್ಟ್ ಪೇಪರ್, ಅಂಟು ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗಣಿತದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಅವರು ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ 'ನನ್ನ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ

ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಂಟಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ಟೆಚ್ ಪೆನ್ ಬಳಸಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿದರು. ಗಣಿತದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ತನ್ಮಯರಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಒಂದು ಆನಂದದಾಯಕ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಏನೇನು ಇಡಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು!

ಮೊದಲಿಗೆ, ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಾಟಲಿಯ ಮುಚ್ಚಳಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ 50 ಮತ್ತು 100 ಮುಚ್ಚಳಗಳ ಎಣಿಕೆಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಎಣಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸುಲಭವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಕೆಂಪು, ಐದು ನೀಲಿ - ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಮುಚ್ಚಳಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮಣಿ-ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಯೂ ಎಣಿಕೆಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಈ ಮಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುಲಾಯಿತು; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಅಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಚಾರ್ಟ್ ಪೇಪರ್ ಕತ್ತರಿಸಿ 1 ರಿಂದ 100 ರವರೆಗಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ಸ್ನಾನ ಬೆಲೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಬಿಡಿ, ಹತ್ತು ಮತ್ತು ನೂರರ ಬ್ಯಾಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ವೃತ್ತವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ನಂತರ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ರಟ್ಟಿನಿಂದ ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ದಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ತಿರುಗುವಂತಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ

ಚಿತ್ರ 4: ಗಣಿತ ಕಿಟ್‌ಗಾಗಿ ಮುಖವಾಡವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಗು.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುಭವ ದೊರೆಯಿತು. ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ದಿನಾಂಕ (MFG Date), ಅವಧಿ ಮುಕ್ತಾಯದ ದಿನಾಂಕ (Expiry Date) ಮತ್ತು ತೂಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ವಿವಿಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ರಟ್ಟಿನ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಳೆಯ 25 ಪೈಪ್, 50 ಪೈಪ್ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಚಾರ್ಟ್ ಪೇಪರ್ ಬಳಸಿ 'ಆಟದ ಹಣ'ವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತ್ರಿ-ಆಯಾಮದ (3D) ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಖ (Face), ಅಂಚು (Edge) ಮತ್ತು ಶೃಂಗಗಳನ್ನು (Vertex) ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಾಗದವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ದ್ವಿ-ಆಯಾಮದ (2D) ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಪ್ಪನೆಯ ಚಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿವಿಧ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. A4 ಗಾತ್ರದ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬೋರ್ಡ್ ಆಟಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಟದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. 10 ಮಿ.ಲೀ., 100 ಮಿ.ಲೀ., 250 ಮಿ.ಲೀ. ಮತ್ತು 500 ಮಿ.ಲೀ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವಿವಿಧ ಅಳತೆಯ ಖಾಲಿ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನೂ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳಾದ 1/2, 1/4 ಮತ್ತು 3/4 ಅನ್ನು ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಯಿತು.

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಖ್ಯೆ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸ್ನಾನ ಬೆಲೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ತರ್ಕವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಹೇಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಆಟದಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಯಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ' ಎನ್ನುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಏರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದು, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕಾಣೆಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು, 0 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗಿನ ಅಂಕಿಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ 4, 20, 42 ರಂತಹ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು 'ಬೇಸ್ ಟೆನ್ ಬ್ಯಾಕ್'ಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಎಣಿಕೆಯ ಮಾಲೆ ಬಳಸಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ 10-10ರ ಗುಂಪು ಎಣಿಕೆ, ಸಮ-ಬೆಸ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ 2-4-6-8 ರಂತೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಣಿಸುವ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಕಲನ-ವ್ಯವಕಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಎಣಿಕೆಯ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ 20 + 5 ಅಥವಾ 7 + 5 ರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಹಾಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಳೆಯುವ

ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಅಂತರದೊಂದಿಗೆ ಎಣಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಜ್ಞಾನ ವಿಕಸಿತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. 10 ಮತ್ತು 100ರ ಬೇಸ್ ಟೆನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಸಂಕಲನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಕಲನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿವೆ. 'ಆಟದ ಹಣ'ವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಡೆಸುವ ವಹಿವಾಟಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ, ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೂಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಳೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೂರ್ತ ರೂಪದ ದ್ವಿ-ಆಯಾಮ (2D) ಮತ್ತು ತ್ರಿ-ಆಯಾಮದ (3D) ಆಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ತ್ರಿಭುಜ, ಚೌಕ ಮತ್ತು ಆಯತದ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ತ್ರಿ-ಆಯಾಮದ ಘನವೊಂದನ್ನು (Cube) ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮುಖ (Face), ಅಂಚು (Edge) ಮತ್ತು ಶೃಂಗಗಳು (Vertex) ಎಲ್ಲಿವೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕಿಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕೈಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಮಯ ನೋಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. "ನಿಮ್ಮ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ 'ಈಗ ಸಮಯ ಎಷ್ಟು?', 'ಸಂಜೆ 5:15 ಅಥವಾ 5:45 ತೋರಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಸಮಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಣಿತದ ಕಿಟ್‌ನ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ

ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಕಲಿಯುವ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದು ತಮ್ಮ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಣಿತದ ಕವಿತೆಗಳು ಮತ್ತು 'ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವ' ವಹಿವಾಟಿನಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯಕ್ಕೆ (Role play) ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹೊಳಪು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಗಣಿತದ ಕಿಟ್ ಬಳಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 'ನಾ ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದು' ಎಂದು ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗಣಿತದ ಕಿಟ್ ಅನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ನನ್ನ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆಟಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಕಿಟ್‌ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ತರಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜಿನಿ ರಾವತ್ ಅವರು ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಟಿಹ್ರಿ ಗಡ್‌ವಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನರೇಂದ್ರನಗರದ ಖಾರಾಸ್ತೋನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಕಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಬೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆ (ವಾಲ್ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್), ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ, ಕವಿತೆಯಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂೂತಿ ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: parmarsarojani@gmail.com

ಅನುವಾದ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅಶಾ ಸಿಂಗ್

ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಕಲಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯ

ಅರವಿಂದ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿಂಗ್

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು? ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿರಬೇಕು? ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ಲೇಖಕರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಆಧಾರಿತ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ ನೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಕೈ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣೊಟು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೌನವಾಗಿರುವವರು ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ”

ಚಿತ್ರ 1: ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಾದ 'ಸೈಕಲ್'ನಲ್ಲಿ 'ರೋಬಿ' ಎಂಬ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ರೋಬಿ ಆರನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಆಘಾತ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಆಘಾತದ ಹೆಸರು 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ'. ರೋಬಿಯ ತಂದೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಅದಿಲ್ಲದ ಮೋಹವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂಗಾಳಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ರೋಬಿಯನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ರೋಬಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ 'ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ' ಕೂಡ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಕರು, "ನೀನು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವನಾಗಿದ್ದೀಯ, ಇನ್ನೂ 'ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ' ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಾಳೆಯೊಳಗೆ ನಿನಗೆ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ ಕಂಠಪಾಠವಾಗಿರಬೇಕು" ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದರು.

ಮರುದಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ರೋಬಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು, "ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?"

ರೋಬಿ, "ಹೌದು ಸರ್!" ಎಂದನು.

ಶಿಕ್ಷಕರು, "ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ" ಎಂದರು.

"ಎ, ಎಫ್, ಝಡ್, ಎಕ್ಸ್, ಬಿ, ಇ, ಜಿ, ಎಸ್, ಟಿ..." ಎಂದು ರೋಬಿ ಪಠಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಅವನನ್ನು ಅರ್ಥದಲ್ಲೇ ತಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರು, "ನಿಲ್ಲಿಸು! ನೀನು ಹೇಗೆ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದೀಯ? 'ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ, ಇ, ಎಫ್, ಜಿ...' ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು" ಎಂದರು.

ಆಗ ರೋಬಿ, "ಏಕೆ ಸರ್, ಹಾಗೆಯೇ ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? 'ಎ' ನಂತರ 'ಎಸ್' ಏಕೆ ಬರಬಾರದು? 'ಬಿ' ಯಾಕೇ ಬರಬೇಕು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಡಿಮಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, "ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಇರುವುದೇ ಹಾಗೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ರೋಬಿ, "ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೆ, ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದನು.

'ಎ' ನಂತರವೇ 'ಬಿ' ಏಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 'ಸಿ' ನಂತರವೇ 'ಡಿ' ಏಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, ಎಲ್ಲರೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ರೋಬಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

'ಎ' ನಂತರ 'ಎಸ್' ಏಕೆ ಬರಬಾರದು ಎಂಬಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ನಿಖರವಾದ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು 'ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಗಿನವು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸಿದಾಗ, ತಮಗೆ ಏನು ತಿಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಏನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ವತಃ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಆರಂಭ

ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಹೆಸರು - 'ಒಂದು ಕಥೆ ಅಷ್ಟೆ'. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಥೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮರುದಿನ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಥೆಯ

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಥೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಂತಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ:

ಹಂತ 1: ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳುವುದು

"ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹುಂಜವಿತ್ತು. ಅದು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ತುಂಬಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು..."

ಹಂತ 2: ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳಿದ ನಂತರ ನಾವು ಆ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ:

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?

ಹುಂಜ ಯಾವ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿತ್ತು?

ಅದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು?

ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲದಿರಲೇ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನೇರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಕೈ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣೋಟಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೌನವಾಗಿರುವವರು ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಂದರ್ಭಾಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ:

- 'ಕುಕ್ಕು-ಕೂ' ಎಂದು ಕೂಗುವ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?
- ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಹುಂಜ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?
- ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತೀರಿ?

ಚಿತ್ರ 2: ತಾವು ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ.

- ಹುಂಜ ಹೇಗೆ ಕೂಗುತ್ತದೆ?
- ದನ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳು ಹೇಗೆ ಕೂಗುತ್ತವೆ?

ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಹಂತ 3: ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ

ಇಂತಹ ಪೂರಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ನಂತರ ನಾನು ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು? ಅದು ಹೇಗಿತ್ತು? ಅದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು?

ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಥೆಯ ಸಂದರ್ಭದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು

3ನೇ ತರಗತಿಯ 'ಹಮಾರಾ ಪರಿವೇಶ್' ಪುಸ್ತಕದ 'ಹಮಾರಾ ಘರ' ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ನಡೆಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಹೀಗಿದೆ. ಇದು ಜಯಾ ಮತ್ತು ಜಗತ್ ಎಂಬುವವರು ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಊರು ಸುತ್ತಲು ಹೋದ ಕಥೆ. ಸುತ್ತಾಡುವಾಗ ಜಗತ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನೂ 'ಮನೆ' ಎಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ನನ್ನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಹೀಗಿದೆ:

ಶಿಕ್ಷಕರು: ನೀವು ಎಂದಾದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಮಕ್ಕಳು: ಹೌದು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು: ಹಾಗಾದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದೇ?

ಮಕ್ಕಳು: ಯಾವುದೇ ಉತ್ತರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ನಂತರ ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಲು ಹೇಳಿ, ಅವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ -

- ನೀವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ?
- ನಿಮಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ?
- ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು?
- ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದವೇ? ಅವು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದವು?
- ಅಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಉಡುಪು ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿತ್ತೇ?
- ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತೇ?

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನೆನಪಿನಾಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ಲಸ್ ಚಿಹ್ನೆ,

“ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಥೆಯ ಸಂದರ್ಭದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ”

ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕೋಟು ಧರಿಸಿದ ಜನರು, ಸ್ಟೆಥೋಸೋಪ್, ದಾದಿಯರು, ಕತ್ತರಿ, ಬ್ಯಾಂಡೇಜುಗಳು, ಸಾಲು ಸಾಲು ಹಾಸಿಗೆಗಳು, ಸಿರಿಂಜುಗಳು ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ ತಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಿನಾಯಿಲ್‌ನ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಆಗ ನಾನು, “ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೀಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತೇ?” ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ನಾವು ಹೀಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು:

ಶಿಕ್ಷಕರು: ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಕ್ಕಳು: ನಾವು ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು: ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಫೋನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಕ್ಕಳು: ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು: ಯಾರೂ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಶಿಕ್ಷಕರು: ನಿಮಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೇ?

ಮಕ್ಕಳು: ಹೌದು! ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅವು ಮನೆಗೆ ತಲುಪುವವರೆಗಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಿಸಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳು ಬರುವ ಮೊದಲು ಜನರು ಸ್ಥಿರ ದೂರವಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಪತ್ರಗಳೇ ಸಂವಹನದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಾನು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ

ಚಿತ್ರ 3: ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಪೋಸ್ಟ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ಇನ್‌ಲಾಂಡ್ ಲೆಟರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಸಿಕ ಮಕ್ಕಳ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅವು ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರ್ಸೆಲ್‌ಗಳ ಮೇಲಿರುವ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಹೇಳಿ, ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಪಿನ್ ಕೋಡ್‌ಗಳ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ.

“ ತರಗತಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕೇಳುವ, ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಯೋಚಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ”

ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು

ಏಕಲವ್ಯ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಷನ್ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಕ್ಕಳ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಾದ 'ಚಕ್ರಮಕ್'ನ 'ಕ್ಯೂ-ಕ್ಯೂ' ಎಂಬ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೂಡ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಲು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿತ್ತು: 'ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿರಿಯರ ಮಾತನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ? ನಿಮಗೂ ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಏಕೆ? ಹಾಗೆಯೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಜನರು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ? ಏಕೆ?' ಮಕ್ಕಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಕುರಿತು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ನಂತರ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರು.

ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಗಳು

ಸಂಭಾಷಣೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ದ್ವಿಮುಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಉತ್ತರಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಮಗೂ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನವೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ನಾನು

ಪರಾಮರ್ಶನ:

Class III textbook, Hamara Parivesh, State Council of Educational Research and Training, Uttar Pradesh.

ಅರವಿಂದ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿಂಗ್ ಕಳೆದ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬುಲಂದ್‌ಶಹರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಗಲಾ ಪ್ರೋರೆರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 'ಉಡಾನ್' ಎಂಬ ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಚಕ್ರಮಕ್' ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: arv.kiet2011@gmail.com

ಅನುವಾದ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ

ಸಾಕಷ್ಟು ಕಲಿತೆ; ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ನೀಡಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಕೊಯ್ಯು, ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಅವರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಲಭ್ಯವಾದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಲವು ಬಗೆಯ ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸೋರೆಕಾಯಿ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಪಲ್ಯ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಷಯವಂತೂ ನನಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಕಲಿಕೆಯ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ:

1. ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
2. ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
3. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
4. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ.
5. ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಜೀವನದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕೇಳುವ, ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಯೋಚಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಇಂತಹ ಸಂವಾದಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿ. ಬೋಧನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯು, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಮೌನವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸದ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯೇತರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಯವು ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ

ಕಿಶನ್ ಲಾಲ್ ಸಾಲ್ವೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020ರ ಆಶಯದಂತೆ, ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಗೌರವ, ಭದ್ರತೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಪ್ರೇರಣಾದಾಯಕ ವಾತಾವರಣವಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, "ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ" ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ನಿಜವಾದ ಕಲಿಕೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಾಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಕೆಲವು ಅನುಭವಾಧಾರಿತ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ನಾನು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜಸಮಂದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 15-16 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಸಬಲರಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ರು "ಮಕ್ಕಳು

ಓದುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದೇ ಏಕೈಕ ಪರಿಹಾರ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಹೊಡೆತದ ಭಯವಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಅವರು

ಚಿತ್ರ 1: ಸಂತೋಷವಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿರುವುದು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು.

ಚಿತ್ರ 2: ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದರ ಭಯವು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮವೂ ಇದೆ—ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೋ, ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅತೀವವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಬಾರದೆಂಬ ಕಳಕಳಿಯಿಂದಲೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಆಲೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುದೂರವಾದುದು.

ಮಕ್ಕಳು ಭಯದಿಂದ ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಳಿಗೆ ಬರಲು ಅವರು ತುಂಬಾ ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಕಲಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಾನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಾಠದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕುತೂಹಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಜರಿರದರೂ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು.

ಭಯ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ

ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ದೈಹಿಕ ದಂಡನೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಏನನ್ನೂ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅಥವಾ ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಗುವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ, ಆ ಮಗುವಿನ ಗಮನವೆಲ್ಲ ತನಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೊಡೆತ ಬೀಳಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕದ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ತಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಸದಾ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅದು ಪಾಠ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವಾಗ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುವಂತಹ ಕೌಟುಂಬಿಕ

ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹೊಡೆತ ತಿಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ದಂಡನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣವು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಮುಖೇಶನ ಕಥೆ

ಮುಖೇಶ ಎಂಬ ಬಾಲಕ ಐದನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದನು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಓದಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದ ಆತ, ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಿದಾಗ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಅತಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಆತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಶಿಷ್ಟ ಪದಗಳನ್ನೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಂತರ ನಾವು ಅವನೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಅವನದೇ ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದವು. ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸರಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾಮಪದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಿ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಾಮಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು. ಈ ಸಣ್ಣ ಯಶಸ್ಸು ಅವನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸಿತು.

ಬೆಳಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆವು. ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಾಗ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಗು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿತು. ಈಗ ಈ ಬಾಲಕ ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮುಖೇಶ ಈಗ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅವನನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವನ 'ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ' (ಸಾಧನಾ ಸಂಪುಟ) ಅನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ, ಇದರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಹಂತ ಹಂತದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಾನೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಓದಲು ತೊಂದರೆಯಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವನು ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಭಯರಹಿತವಾಗಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

1. ಬೆತ್ತ ಅಥವಾ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಯ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸುವ ಕೋಲು (ಬೆತ್ತ) ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಗಿಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಹೆದರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಓಡೋಡಿ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ತಾಣವೆನಿಸದೆ, ಅದೊಂದು

ಚಿತ್ರ 3: ಮಕ್ಕಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಆನಂದದಾಯಕ ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಭಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

2. ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಭಯ ದೂರವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಕ್ಕಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿನ ಅಳುಕನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಅವರದೇ ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ ಇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಮೇಣ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬೆರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು.

3. ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು

ಭಯವಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ನಡೆದಾಗ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಅಳುಕನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಾವು ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡೆವು; ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆವು. ಇಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಕೂಡ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಯಾವುದೇ ಭಯವಿಲ್ಲದ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ತನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಥೆ, ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಾಗಿರಬಹುದು—ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಸದಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ.

4. ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆ

ನಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮವು ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಪದಗಳ ಆಟ'ದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಪದ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗು ಆ ಪದವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿದರೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪದ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಪದಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಮಗು ಆಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಬೇಗನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಗೊಂದಲವಿಲ್ಲದ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ತರಗತಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ನಡೆಯುವ ಪೂರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾವ ಗುಂಪು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಯಾರು ನೀರು ತುಂಬಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

5. ನಿರ್ಬಂಧ-ಮುಕ್ತ ಪರಿಸರ

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನಗತ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಯದೆ

ಅಧವಾ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ತಡಮಾಡದೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಗುವಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಅಡತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಶಾಲೆಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಏಕೈಕ ನಿಯಮವೆಂದರೆ, ಬಳಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮರಳಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ.

6. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳವಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಮಗುವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಗಲಾಟೆಮಾಡಿದ ಮಗುವನ್ನೋ ದಂಡಿಸಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. "ಅವನ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದೆ" ಎಂಬ ಹತಾಶೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜಗಳದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಬೇಗನೆ ಜಗಳವನ್ನು ಮರೆತು ಮತ್ತೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳು ಜಗಳವಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮೊದಲು ನಾವು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಂತರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅವರ ಅಹವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಬೇಕಿರುವುದು ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆಲಿಸಲಿ ಎಂಬ ಹಂಬಲ.

7. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೇವಲ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಾವು ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅತೀವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಿದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಗು ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರನ್ನು ಗದರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ತಡವಾದರೆ, "ಸರ್, ನೀವು ಇಂದು ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀಕೆ?" ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನವಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ

- ಮಕ್ಕಳು ಭಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಇವು ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಭಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಹೊಸತನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ.
- ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರನ್ನು ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಲು ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ.
- ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದರೆ, ಅದು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಭಯವು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಡಬಹುದು. ಸುಪ್ರಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಭಯವು ಮಕ್ಕಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿಶನ್ ಲಾಲ್ ಸಾಲ್ವಿ ಅವರು ಕಳೆದ 17 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜಸಮಂದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಮಾನಿಯನ್ ಕಲಾನ್ ಗದರಿಯಾವಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಇವರ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: kishankunj2@gmail.com

ಅನುವಾದ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆ

ಎಂ. ವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆ. ಗಾಂಧಿಮತಿ

ಅಮಿತ ಕಾರ್ಯೋತ್ಸಾಹ, ಸೌಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುದುಕುಪ್ಪಂನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯೇ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಮುಚ್ಚುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಯು ಇಂದು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಅಪ್ರತಿಮ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಚಿತ್ರ 1: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಂತೋಷ, ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಬಾಲ್ಯ.

ಪ್ರದುರ್ಜೇರಿಯ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಪುದುಕುಪ್ಪಂ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೃದಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯು ಅವನತಿಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 16. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಶಾಲೆಯು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು, ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಇಲಾಖೆಯ ಈ ತೀರ್ಮಾನವು ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿನ ಭಾವುಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬಡಿದಿಬ್ಬಿಸಿ, ಒಂದು ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಹಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಅವರದಾಗಿತ್ತು.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ನುರಿತ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಬದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮುದಾಯದ

ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಸದ್ಭಾವನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಳಪೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ಕುಸಿದು ಶಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚುವ ಅಥವಾ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಪುದುಕುಪ್ಪಂ ಶಾಲೆಯೂ ಅಂತಹದ್ದೇ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಬಹುತೇಕ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಮುಚ್ಚುವ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಯೊಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಈ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ ನೀಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಭರವಸೆಯ ಆಶಾಕಿರಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕ ಕಥೆಯೇ ಇದು.

ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳೆಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ

ಮನೆಮಾಡಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗಿನ ಆತಂಕ, ಹಳೆಯ ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೂರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವ ತಾಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರ ಈ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಶಾಲಾ ತಂಡವು ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿತು. ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕೇವಲ ತರಗತಿಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗುವ ಬದಲು, ಶಾಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಲು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ಆಹಾರ ಮೇಳ, ಕಲಿಕಾ ಹಬ್ಬ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿನಾಚರಣೆ, ಓದುವ ಹಬ್ಬ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳ, ತಿರುಕ್ಕುರಲ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ರೈತರ ದಿನಾಚರಣೆ, ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿಸಿದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸೋಲೊಪ್ಪಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವ ಬದಲು, ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಸೆಯುವಿಕೆ

ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಈ ಎರಡರ ನಡುವೆ ಬಲವಾದ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಾಲೆಯು ಹಲವಾರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಚಿತ್ರ 2: ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ಆಹಾರ ಮೇಳ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಹಾರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ಈ 'ಆಹಾರ ಮೇಳ'ವು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲರೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾಯುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಪೋಷಕರು ತಾವು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಜಂಕ್ ಫುಡ್‌ಗಳಿಂದ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. ಈ ಮೇಳದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 'ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿ'. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸಮುದಾಯದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿತು.

ಕಲಿಕಾ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಈ ಸಮಾರಂಭವು 'ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಂಠಪಾಠಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿತು. ಒರಿಗಾಮಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಥೆ ಹೇಳುವಂತಹ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆಯಾದವು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಪೋಷಕರು ಬೆರಗಾದರಲ್ಲದೆ, ಶಾಲೆಯ ಆಧುನಿಕ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿನಾಚರಣೆ

ಒಮ್ಮೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದಿನದಂದು, ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಾಚನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಗೆದ್ದನು. ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ, ಗ್ರಾಮದಾದ್ಯಂತ ಘೋಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಮಗುವಿನ ಈ ಯಶಸ್ಸಿನ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ವೇಷಭೂಷಣ ಧರಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಕರ್ಷಕ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯು

ಚಿತ್ರ 3: ತಮ್ಮ ಕಲಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಬೆರಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಮುದಾಯದ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

ತಿರುಕ್ಕುರಲ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ತಿರುಕ್ಕುರಲ್ ಪಠಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಶಾಲೆಯ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಯಿತು. ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ ಮತ್ತು ಯು.ಕೆ. ಜಿ ಹಂತದ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ತಿರುಕ್ಕುರಲ್ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಖರವಾಗಿ ಪಠಿಸಿದರಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನೆರೆದಿದ್ದವರು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು. ಈ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ತಿರುಕ್ಕುರಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಪೊಂಗಲ್ ಹಬ್ಬ

ರೈತರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಂಗಲ್ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರನ್ನು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಹಾಡು ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಶಾಲಾ ಆವರಣವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ

ಶಾಲಾ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೇವಲ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಸುಂದರ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಈ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಸಮುದಾಯದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಹೊಸ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತು.

ಸವಾಲುಗಳು

ಇಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಾಗ ಹತ್ತು-ಹಲವು ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾದವು. ನಾವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದಾಗ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಮುದಾಯದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅದೇ ಮೇಳವು ಶಾಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಆ ಮೇಳಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಖರೀದಿಸಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಪೋಷಕರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವು. ನಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದೆವು; ಬಣ್ಣದ ದೀಪಗಳು ಮತ್ತು ಚೆಂಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇಡೀ ತರಗತಿಯ ಕೊಠಡಿಯು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಮೇಳದ ದಿನದಂದು ನಾವು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಕೇವಲ

ಇಬ್ಬರು ಪೋಷಕರು ಮಾತ್ರ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ವೀಕ್ಷಕರೇ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಯಾವ ತರಹದ ಮೇಳವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ನಮಗೆ ತೀವ್ರ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಅಂದು ನಾವು ಸೋಲೊಪ್ಪದೆ ಕೂಡಲೇ ಗ್ರಾಮದ ಮನೆ-ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಮೇಳಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಕರೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಜನರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳದ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಾರವಾದವು. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಟಿವಿ ಸುದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಪೋಷಕರ ಹೆಮ್ಮೆ ಮುಗಿಲುಮುಟ್ಟಿತು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಗೆ ಪೋಷಕರು ಸ್ವತಃ ಆಗಮಿಸಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹ ಚಿಮ್ಮಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಜನರ ಮನಗಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಆ ಶಾಲೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅಂತಹದೊಂದು ಬೃಹತ್ ಮೇಳ ಆಯೋಜನೆಯಾಗಿರುವುದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಗತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವತ್ತ ನಾವು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಕ್ಷರ ಲೋಕ ಅಥವಾ ಮುದ್ರಣ-ಸಮೃದ್ಧ ಕಲಿಕಾ ಸ್ಥಳಗಳು

ಆಳವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ-ಸಮೃದ್ಧ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಾರ್ಟ್‌ಗಳು, ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕರಸಂಪುಟಗಳು (Portfolios) ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕೇವಲ ಶಾಲೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಪೋಷಕರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಲಿಕಾ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದೆ.

ಓದುವ ಹಬ್ಬ

'ಓದುವ ಹಬ್ಬ'ವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿತು. ಕನ್ನಡಿ ಓದುವಿಕೆ (Mirror Reading), ಸುದ್ದಿ ವಾಚನ, ವಿಲೋಮ ಕ್ರಮದ (Reverse) ಓದುವಿಕೆ, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಥಾವಸ್ತುಗಳ ಓದುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಣಕು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಗದು ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ತೂಕ ಮಾಡುವಂತಹ ಆಕರ್ಷಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದವು. ಈ ಹಬ್ಬವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖರಿಂದ ಅಪಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಯು.ಕೆ.ಜಿ ತರಗತಿಯ ಮಗುವೊಂದು ಸುಮಾರು 1,000 ಪದಗಳನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಓದಿದ್ದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು.

ಪೂರ್ವಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದತ್ತ ವಿಶೇಷ ಗಮನ

ಬುನಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಶಾಲೆಯು ಶಿಶುವಿಹಾರ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವತ್ತ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡಿತು. ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಕೋಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಕಳೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಗೊಂಬೆ ಆಟ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳಂತಹ ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ICT) ಉಪಕರಣಗಳು, ದೃಶ್ಯ ಸಾಧನಗಳು, ವಿಶೇಷ ಉಡುಪುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಆನಂದಮಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ

ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಳೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಶಾಲೆಯ ಮಾಸಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಶಾಲಾ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಒಡನಾಟ ಏರ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಧನೆಗಳು

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಈ ನವೀನ ಹಾದಿಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಪ್ರತಿಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಯು.ಕೆ.ಜಿ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಗಮ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ 99 ಹೂವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಮತ್ತು 100 ತಿರುಕ್ಕುರಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪಠಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ತಿರುವಳ್ಳುವರ್ ಪುರಸ್ಕಾರ' ಪಡೆದಿರುವುದು ಶಾಲೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಇವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಸ್ವತಃ ರಚಿಸಿದ ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಪದಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಸತತ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಓದುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸತತ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೈಬರಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿರುವುದು ಶಾಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಮುದಾಯದ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಶಾಲೆಯ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ದಾಖಲಾತಿಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತವೆ. 2017-18ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 14 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, 2021-22ರ ಹೂತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ 57ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ನಿರಂತರ ಏರಿಕೆಯು ಶಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕಿರುವ ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಷಕರೇ ಈಗ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿತ್ರ 4: ಕಲಿಯಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ.

ಪರಿಶ್ರಮದ ಪ್ರತಿಫಲ

ಪುದುಕುಪ್ಪಂನ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಉತ್ತಮ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುವ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಯು ಇಂದು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಸರಿಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪಯಣವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಶಾಲೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಥೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಹಾದಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಎಂ. ವಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಳೆದ 17 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಆನಂದದಾಯಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು; ಅದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇವರ ಗಾಢ ನಂಬಿಕೆ. ತರಗತಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಅಡಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ತಾಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಇವರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: vallimani1922@gmail.com

ಕೆ. ಗಾಂಧಿಮತಿ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುದೀರ್ಘ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಅನುಭವವು ಶಾಲಾ ತರಗತಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಿ.ಎಡ್ ಕಾಲೇಜುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ಪುದುಚೇರಿಯ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಶೋಧನಾಧಾರಿತ ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿವರ್ತನಾಶೀಲ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಇವರು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: gandhimathy@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ

ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ

ರೇಖಾ ಚೌಹಾನ್

ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ಮೂಡಿ, ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಕಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಲಾನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9:30 ಆಗಿತ್ತು; ಶಿಕ್ಷಕಿ ಮುನಿಲ್ಕೃಷ್ಣಮ್ಮನವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯಕರು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ತಮಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಒಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅವರು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಗು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ, ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಆ ಮಗುವನ್ನು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದು, ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ "ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್!" ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ "ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಮೇಡಂ!" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ, ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದ್ದ 'ಆಟದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ' ಕಡೆಗೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮಗುವು ತನ್ನ ಇಷ್ಟದ ಆಟಿಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ್ದ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೊಂದು

ಮೋಜಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಬರಲು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಟ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಅವುಗಳದ್ದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ತಮಗಿಷ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವುದು, ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ದಿನದ ಆರಂಭ

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ 16 ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ

ಚಿತ್ರ 1: ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದ ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು, ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಮಗು ಪದೇ ಪದೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದು ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಶಿಕ್ಷಕಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆ ಮಗುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಿದರಂದರೆ, ಆ ಮಗುವಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿಯ ಅರಿವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ 'ನೇಮ್ ಟ್ಯಾಗ್' ಅನ್ನು ಒಂದು ಟ್ರೇನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದ ತಕ್ಷಣ, ಆ ಮಗು ಬಂದು ಟ್ರೇಯಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವತಃ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಪಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ನೆರವಾಗುತ್ತಾ, "ಇದು ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್" ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್ ಧರಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮೆಯ ನಗು ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಟ್ರೇನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, "ಇಂದು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಯಾರು ಬಂದಿಲ್ಲ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಗೈರುಹಾಜರಾದ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಯಾ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಟ್ರೇನಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿ ಇಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರ 2: ವೈದ್ಯ 'ಆಗಿರುವ' ಮಗುವೊಂದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನಾಂಕದ (ವರ್ಷ, ತಿಂಗಳು, ವಾರ ಮತ್ತು ದಿನ) ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, "ಇಂದು ಹವಾಮಾನ ಹೇಗಿದೆ? ಸೆಕೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ, ಚಳಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು, "ಒಳಗೆ ಸೆಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಚಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

"ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ಈಗ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ, ಹೇಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, "ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು: "ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಚಳಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆಯೇ?". ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. "ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ?" ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಬಳಿ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಮರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ, "ಮಕ್ಕಳೇ, ಆ ಮರವನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ, ಅದು ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ?" ಎಂದರು. ಮಕ್ಕಳು "ಹೌದು, ಅದು ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವುದೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾರಾಡುವ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಗುವ ಒಣ ಎಲೆಗಳಂತಹ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುನಃ ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಕರೆತಂದರು. ಅದು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಲು ಮತ್ತು ಸಜ್ಜೆಯ ಲಾಡುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಒಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಲಾಡುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ತಂದಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಒಂದು ಲಾಡುವನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಇದಾದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ನೀರು ಕುಡಿದು, ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಇಬ್ಬರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ತಾಯಂದಿರು ಸಹ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ 'ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳ'ಗಳ ಕುರಿತು ಸಂವಾದ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿವಿಧ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದ ಟ್ರೇ ಒಂದನ್ನು ತಂದು, ಒಂದೊಂದೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಮೊದಲು ಚರ್ಚನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, "ಮಕ್ಕಳೇ, ಇದು ಏನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ರೆಬೆಕಾ ತಕ್ಷಣವೇ, "ಮೇಡಂ, ಇದು ಚರ್ಚ್" ಎಂದಳು. ಆಗ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ "ಚರ್ಚ್" ಎಂದು ದನಿಗೊಡಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರು "ನೀವು ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ, "ನಾನು ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ", "ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ರೆಬೆಕಾ ಮುಂದುವರಿದು, "ನಾನು ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. "ಮೇಡಂ, ನಾವು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ!" ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ

ಹೇಳಿದರು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ, ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದರ ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಸೀದಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಅರಬಿಯಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ "ಇದು ಮಸೀದಿ!" ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. "ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?" ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳಿದಾಗ, "ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಅರಬಿಯಾ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ಆಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೂರೂ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ, "ಮಕ್ಕಳೇ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು; ಮಕ್ಕಳು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸಿದರು. ಆನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಬೇರೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಮತ್ತೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಂಟು ಬಟ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ಆ ಬಟ್ಟೆಲುಗಳಿದ್ದ ಟ್ರೇ ಇರಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. "ಬಟ್ಟೆಲು ಪೂರ್ತಿ ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು 'ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, "ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು", "ಕಡಿಮೆ" ಮತ್ತು "ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ" ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ಆನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವನ್ನು ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದರು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ, ಆ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಕ್ಕಿ ಅಥವಾ ಬೇಳೆ ಇರುವ ಬಟ್ಟೆಲನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನೀಡಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆಲನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಈಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು, ಅವರ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಉರುಟು ಕಲ್ಲುಗಳ ಡಬ್ಬದಿಂದ ನಿಗದಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ (ಐದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ) ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ನೀಡಲು ಹೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳು 3, 2, 1, 4 ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಷ್ಟೇ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಣಿಸಿ ನೀಡಿದರು.

ಚಿತ್ರ 3: ಹೊಸದೊಂದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಅನುಭವ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಫ್ರಾಲ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ 'ಸ' ಮತ್ತು 'ಜ' ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. "ಮಕ್ಕಳೇ, 'ಸ' ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಲ್ಲೀರಾ?" ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳು ಸಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಾಕು, ಸಂತೆ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಈ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಪದಗಳಿರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಪರಿಚಯವು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪೆನ್‌ಸಿಲ್, ಹಾಳೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರೇಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂಳಿದ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆರವಾದರು.

ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಸಮಯ

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಟವಾಡಿದ ನಂತರ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಳೆಯ ಶಬ್ದ ಬರುವಂತೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಂತರ "ಮಕ್ಕಳೇ, ಈಗ ಯಾವುದರ ಸಮಯ?" ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದೇ ತಡ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ "ಕಥೆ... ಕಥೆ!" ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಶೈಲಿಯು ಸಂವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ರಶ್ಮಿ ಎಂಬ ಬಾಲಕಿ ತನ್ನ ಅಜ್ಜಿ-ಅಜ್ಜಿಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಕುರಿತಾದ ಕಥೆ. "ಅಜ್ಜಿ, ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕಟ್ಟಿದೀರಿ?", "ನೀವು ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೇ?" ಎಂಬಂತಹ ಹಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಅಲ್ಲದೆ, ರಶ್ಮಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿ ತಯಾರಿಸಿದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕಥೆಯ ನಡುವೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಸಂಭ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, "ಮಕ್ಕಳೇ, ಇವತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಮುಗಿದವು. ಈಗ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಇಡೋಣವೇ?" ಎಂದರು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳದ್ದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಡಲು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೆರವಾದರು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಊಟ

ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬೇಕಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಹೋಗಿ ಬಂದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಅಂದಿನ ಊಟದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾರು, ಬೇಳೆ ಸಾರು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ. ಸ್ವಯಂಸೇವಕಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ತಾಯಿಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟದ ನಂತರ ಕೈ ತೊಳೆಯಲು ನೆರವಾದರು. ನಂತರ ಅವರು ತರಗತಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಚಾಪೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಆರಾಮದಾಯಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ

ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದರು. ಮಲಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಹೊದಿಸಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3:15ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಎದ್ದು ಶಬ್ದ ಮಾಡದೆ ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು; ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರು 'ಟೋಪಿ ಬೇಕಾ ಟೋಪಿ' ಎಂಬ ಮೋಜಿನ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಪೋಷಕರು ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಸಾರಾಂಶ

ಇಡೀ ದಿನವನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದದ್ದು ನನಗೆ ಹಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ಈ ಭೇಟಿ ನನಗೆ ನೆರವಾಯಿತು. ಈ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಕಲಿಯುವ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಆಟಗಳು ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಂತನಶೀಲವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ-ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ.

ದೇಶದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪೂರಕ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಹಿ ಸತ್ಯ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಲಸಿಕಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ (ECCE) ಜೀವನದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020 ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಕೂಡ ಈ ಹಂತದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

¹ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿನ 'ಆಟದ ಮೂಲೆ' (Play Corner) ಬೇಗನೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ನಿಗದಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಇರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಜಾಗ. ಈ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಡಲು ಬೇಕಾದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳು, ಬೊಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಟದ ವಾಹನಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಆಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾ ಚೌಹಾಣ್ ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂಲದ 'ಪ್ರಜಾಯತ್ನ' ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೆಲಸವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದರೂ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವರದಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: rekha@prajayatna.in

ಅನುವಾದ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ

ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

ದೀಪಾಲಿ ಶುಕ್ಲಾ

ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೂಲಕ ಆಟವಾಡುವ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ, ಆನಂದದಾಯಕ ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಥೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿನೋದಮಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರ 1: ಓದಿದ ನಂತರ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ನಾನು ಹಿನೋತಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಾಗಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ತಾವು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿರುವುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆವು. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಓದಿದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಈಗ ಆ ಕಥೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಕಥೆಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ ನಂತರ, "ಒಂದು ಆಟ ಆಡೋಣವೇ?" ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ತರುವ, ಕಥೆಯೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ಒಡನಾಟವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಆಟದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಯೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳತ್ತ ಏಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನನಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು

ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನೇರವಾಗಿರಬಾರದು ಅಥವಾ 'ಹೌದು' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಾರದು; ಬದಲಿಗೆ ಕಥೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದರಿಸಿದೆ.

ನಾನು ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆ ಗುಂಪು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಆ ಬಳಿಕ ಅದರಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಸವಾಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿನೋದಮಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುಳಿವುಗಳ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಆ ಗುಂಪಿನ ಬಳಿ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವುದು ಎಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಯಬಾರದಿತ್ತು.

ಈ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನ ಬಳಿಗೂ ತರಳಿ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ರೀತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. 'ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ' ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವಿದ್ದು ಕಾರಣ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ, ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪು ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. 'ಬಹಳಷ್ಟು ಪಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವುದು?', 'ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿ ಪುಟದಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯಿದೆ?' - ಇಂತಹ ಸುಳಿವುಗಳಿಗೆ ಇತರ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಒಂದು ಗುಂಪು ಮೊದಲ ಸುಳಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೇಳಬಹುದಿತ್ತೇ ಎಂಬ ಚರ್ಚೆಯೂ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಓದಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಅಂದುಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ರೂಪಿಸಿದ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು, ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ಓದುಗರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಹೊಳಪನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುವುದು, ಚರ್ಚಿಸುವುದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತರ್ಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕೂ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹುಡುಕಾಟದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ದೊರೆತ ಮಕ್ಕಳ ಆದ್ಯುತ ಸ್ಪಂದನೆಯು, ಇದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕಥೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಓದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಹೌದು' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ 'ಏಕೆ' ಮತ್ತು 'ಹೇಗೆ' ಎಂಬ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಸವಾಲನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ವಿನೋದಮಯವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮವಯಸ್ಕರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಲಿಯುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಎಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು 'ಚಕ್ರ ಕ್ಲಬ್' (ಒಂದು ವಿಧದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದೆವು. ಈ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಮಕ್ಕಳು ಅದಾಗಲೇ 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದರು; ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಂತೂ ಹತ್ತು ಬಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದ್ದರು! ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ನಾವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಕೊಂಡೆವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ *ಬರಾಸ್ರಾ ತಬೂರ್ಜ್*, *ಖಿಚ್ಚಿ*, *ಗೀತ್ ಕಾ ಕಮಾಲ್*, ಮತ್ತು *ಜೂ ಬೈರ್ ಟೊ* ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದವು. *ಬರಾಸ್ರಾ ತಬೂರ್ಜ್* ಕೃತಿಯು ಸಾಸೌ ಎಂಬ ಹುಡುಗನ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅವನು ತಯಾರಿಸಿದ ಉಡುಗೊರೆಯ ಸುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ; ಇದು ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ರೂಢಿಗತ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. *ಖಿಚ್ಚಿ* ಬುಂದೇಲ್ಯಾಂಡದ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬಿರ್ಜು ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ಖಿಚಡಿ' ಪದವನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವ ಪರಿಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಹಾಸ್ಯಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಓದುಗರನ್ನು ರಂಜಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲವು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೂ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, *ಗೀತ್ ಕಾ ಕಮಾಲ್* ಬುಂದೇಲ್ಯಾಂಡದ ಜಾನಪದ ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗೀತ್ ಎಂಬಾತ ಮಾಡಿದ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೂ ಬೈರ್ ಟೊ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ದೊಡ್ಡವರು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳೇ ಇದರ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸಮವಯಸ್ಕ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಭವ ಪಡೆಯುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬಾರಿ ಆರು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಗುಂಪುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸದಂತೆ ಅವುಗಳ ಮುಖಪುಟವನ್ನು ಕಾಗದದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಬಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ, ಓದುವ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದರು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ ನಂತರ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು; ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಪರಸ್ಪರ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಓದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇತರ ಗುಂಪಿನವರು ಕೂಡ ಅದೇ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಪುಸ್ತಕದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದಂತಹ ಆಸಕ್ತಿಯು ಮಕ್ಕಳು ವಿನೋದಮಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನಂತರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಗುಂಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಬನ್ನಿ, ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ:

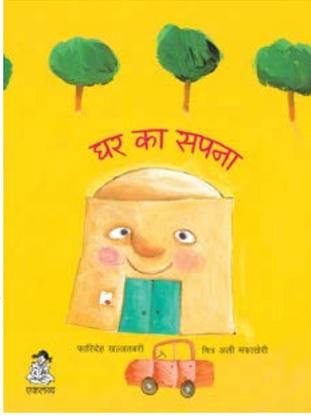
ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು: ಫರ್ ಕಾ ಸಪ್ಪಾ

1. ಅತ್ತು ಅತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನು ಯಾರು?
2. ಅವನು ಬಹಳ ಕೋಪಿಷ್ಠ. ಕೋಪದಿಂದ ಅವನ ಮೂಗು ಹಾಗೂ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿದವು. ಅವನು ಯಾರು?
3. ಅಪರಿಚಿತರಿಂದ ಯಾರು ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಏಕೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಅವು ಕಥೆಯ ಪಾತ್ರಗಳು, ಅವುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ತ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದ ನಂತರ, ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನವರಿಗೂ ಇತರ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆ ಸುಳಿವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇತರ ಗುಂಪುಗಳು ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಯಾವ ಗುಂಪು ಮೊದಲು ಉತ್ತರಿಸಲು ಕೈ ಎತ್ತುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಗುಂಪಿನವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬ ಸಹಪಾಠಿಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಘೆಲ್ ಕಾ ಸಪ್ನಾ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ, ಒಂದು ಗುಂಪು ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. 'ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಮನೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ತಮಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು; ಈ ಸುಳಿವು ಆತನಿಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೆರವಾಯಿತು. 'ಆ ಮನೆ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು?' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ, 'ಜನರು ಬಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದು ಅದು ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂಬ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬಂತು. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ನಡುವೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖಾಲಿಯಾದ ಮತ್ತು ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇಡೀ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಅವರು ಕಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಾವು ಕೇಳಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತುಕತೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ, ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಉತ್ಸುಕತೆ ತೋರಿದರು. ಮರುದಿನದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಲ್ಲದೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ತಲಾ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

ಚಿತ್ರ 2: ಲೇಖಕರು ಬಳಸಿದ ಪುಸ್ತಕ

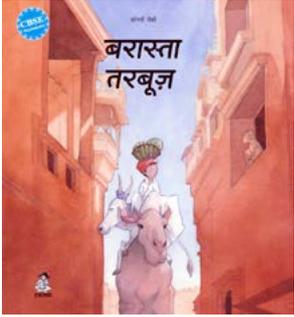
ಚಿತ್ರ 2: ಲೇಖಕರು ಬಳಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ಉತ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬಂತು. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ನಡುವೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖಾಲಿಯಾದ ಮತ್ತು ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಇಡೀ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಅವರು ಕಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಾವು ಕೇಳಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾತುಕತೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ, ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಉತ್ಸುಕತೆ ತೋರಿದರು. ಮರುದಿನದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರಲ್ಲದೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾದ ತಲಾ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು: ಬರಾಸ್ತಾ ತರ್ಬೂಜ್

ಪುಸ್ತಕ: "ನೀನು ಬೇಕಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು" - ಇದು ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ?

ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದವು, ಆದರೆ ಬರಾಸ್ತಾ ತರ್ಬೂಜ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ 'ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿವೆ' ಎಂಬ ಸುಳಿವು ನೀಡಲಾಯಿತೋ, ಆಗ ತಕ್ಷಣವೇ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳಾದ ಮೂರು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಖರೀದಿ, ಕೊನೆಯ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಗೆಳತಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹರಟೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಸಾಸ್ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಆಟದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಮವಯಸ್ಕರೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ದೊರತ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅವಕಾಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಓದುಗನಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಕಥೆಯಾಚೆಗಿನ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮವಯಸ್ಕರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಮತ್ತು ಒಡನಾಟ ಮೂಡಿತು. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಈ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಒಳಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಗಳತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳತ್ತ ಸಾಗುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು. ಕೇವಲ 'ಹೌದು' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಸೀಮಿತ ಉತ್ತರಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲು ಹಚ್ಚುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು.

ಚಿತ್ರ 3: ಲೇಖಕರು ಬಳಸಿದ ಪುಸ್ತಕ

ಚಿತ್ರ 3: ಲೇಖಕರು ಬಳಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ವಿಚಾರಗಳತ್ತ ಸಾಗುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು. ಕೇವಲ 'ಹೌದು' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂಬ ಸೀಮಿತ ಉತ್ತರಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲು ಹಚ್ಚುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು:

- ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ.
- ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೀವೂ ಒಮ್ಮೆ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ; ಆಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ತೋಚಿದ ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ ಮತ್ತು ಸಹಪಾಠಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಲೋಚನವು, ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಲು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ನೀವೇ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಡಲು ಆತುರಪಡಬೇಡಿ; ಅವರು ಸ್ವತಃ ಯೋಚಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯಾವಕಾಶ ನೀಡಿ.
- ನೀವು ಮೊದಲು 2-3 ಮಾದರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ:

Padhna Kise Kehte Hain? Shaikshanik Sandarbh, Issue 29
Padhna hai Samajhna, NCERT, New Delhi
Padhna, Likhna Aur Samajhna, Shaikshanik Sandarbh, Issue 52

ದೀಪಾಲಿ ಶುಕ್ಲಾ ಅವರು ಒಂದು ದಶಕಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದಿಂದ ಏಕಲವ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ.

ಸಂಪರ್ಕ: deepalishukla99@yahoo.com

ಅನುವಾದ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜಿ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್

ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಅನುಭವ

ಆಕಾಶ್ ಶಾಂಡಿಲ್ಯ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು, ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಹಾಡು ಮತ್ತು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ನಡೆಸಿದೆವು. ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ನಡುವೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಸೀಮಿತ ಪರಿಚಯವಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಕುರಿತಾದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ವ್ಯಾಕರಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಿವೆ. ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧಕರು ಈಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ವಾತಾವರಣವೇ ಇಲ್ಲದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಇದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕಲಿಸುವ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಬಾಡ್ಲೆರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲುಪಲು ದುಸ್ತರವಾದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ 4ನೇ ತರಗತಿಯ 5 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು 5ನೇ ತರಗತಿಯ 12 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ವಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ 'ವ್ಯಾಕರಣ-ಅನುವಾದ' ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡಿ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಒಟ್ಟು 17 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ 15 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು 14 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಪೂರ್ಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು.

“ ಈಗ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧಕರು ಎರಡನೇ ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಂಬಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ”

ನಾವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದೆವು

ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅಂದು ಹಾಜರಾತಿ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು. ಐವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾಗ, 'ಧೋರಾ ರೇ ಧೋರಾ ಮೇ

ಮ್ಹಿ ರೈಲ್‌ಗಡಿ ಚಲೇ', 'ಮಹಾರೋ ಮನ್ ಕರೇ ಮಾವಾದಿ' ಮತ್ತು 'ಏಕ್ ಬುಧಿಯಾ ನೆ ಬೋಯಾ ದಾನ' ನಂತಹ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡಿ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಹಾಡು/ಕವಿತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, 'ಮಹಾರೋ ಮನ್ ಕರೇ ಮಾವಾದಿ' ಹಾಡನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಚಾರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಹಾಡನ್ನು ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಲಭೂತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರಚನೆಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಮುಂದೆ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಮರುದಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದಾಗ, ಚಾರ್ಟ್ ಅನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಿಯಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಅದರ ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಡೀ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಗುಂಪಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಶಕ್ತರಾದರು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ನುಡಿಗಟ್ಟು 'ಮಹಾರೋ ಮನ್ ಕರೇ...' ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದರ ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಿ 'I Wish...' ಎಂಬ ಪದಗುಚ್ಛವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 'ಕಯಿ.. ಕಯಿ' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ 'many' ಎಂದು ಮತ್ತು 'ಹೋ ಜಾವೋ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'Become' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಲು ಶಕ್ತರಾದರು.

ಅನುವಾದವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡರು. ನಂತರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'I Wish...' ಪದಗುಚ್ಛವನ್ನು ಬಳಸಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಚಿತ್ರ 1 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಂತರದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'I Wish I become...', 'I Wish I am...' ಮತ್ತು 'I Wish I had...' ನಂತಹ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. 'have' ಮತ್ತು 'can' ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. 'can' ನಂತರ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮತ್ತು 'have' ನಂತರ ನಾಮಪದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಹಾಜರಿದ್ದ 12 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವರಿಗೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೀಡಲಾದ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾದರೆ, 'I Wish I have' ಅನ್ನು 'I Wish...' ಮತ್ತು 'I have...' ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕವಿತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಸಾಲುಗಳ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರು. ಕವಿತೆಯು ಕವಿಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 'I Wish...' ನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇತರ ಪದಗಳು ಸಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. 'ಧೋರಾ' (ಮರಳು ದಿಬ್ಬ) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದವನ್ನೂ ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ 'ವಿಷಯ-ಕ್ರಿಯಾಪದ-ವಸ್ತು' (Subject-Verb-Object) ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು (Subject) ಮೊದಲು, ಕೆಲಸ (Verb) ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳು ನಂತರ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. 'I am reading a book.' ಎಂಬಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಪಠ್ಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಲನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು 'ನಾನು...' ಬದಲಿಗೆ 'ಅವನು / ಅವಳು / ಹೆಸರು...' ಬಳಸಿ ಹೊಸ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್‌ನ ವರ್ಕ್ ಶೀಟ್ 56 ಮತ್ತು ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ 'ಪರಿಚಯ ಕಾರ್ಡ್' ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾದಾಗ, ವರ್ಕ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ (guided learning activities) ಮೂಲಕ ಕಲಿತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಈ ವರ್ಕ್ ಶೀಟ್ ಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವು.

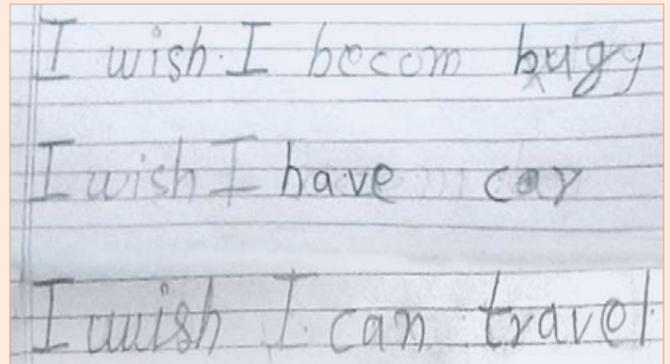
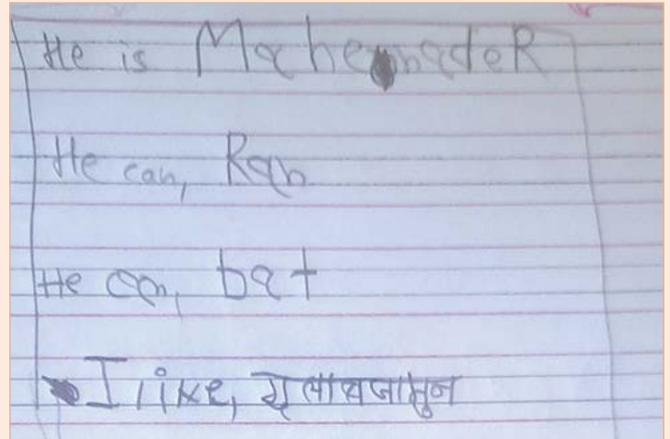
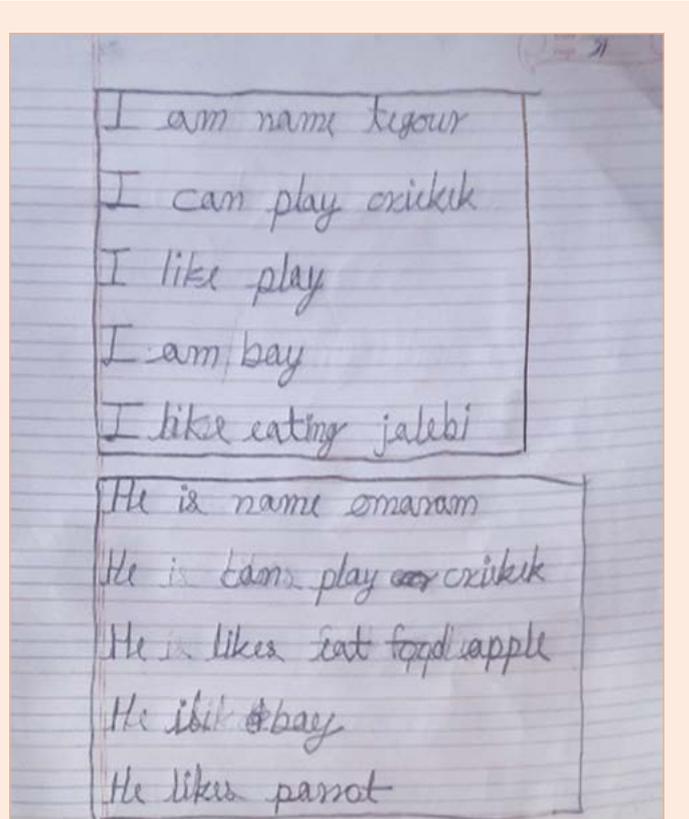
ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಇದೇ ರೀತಿ ಕವಿತೆಯ ಉಳಿದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಕವಿತೆಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಷಾ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು, ಶಬ್ದಕೋಶದ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಯಿತು. ಮೂವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಬೇಕಿದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪದಗಳಿಗಾಗಿ 'ಪದಗಳ ಗೋಡೆ' (Word Wall) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ

ಆರನೇ ದಿನದ ವೇಳೆಗೆ ಕವಿತೆಯ ಅನುವಾದ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಣ್ಣ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಬಗ್ಗೆ

ಚಿತ್ರ 1: ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಿತ್ತು - ಅವರು ಯಾರು, ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು (ಉದಾ. ಅವರು ಓಡಬಹುದು, ಹಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ) ಇತ್ಯಾದಿ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ದಿನ 11 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಯಿತು. ನಾಲ್ವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದರೆ, ಉಳಿದ ಐವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎರಡು ಬಾರಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಚಿತ್ರ 2ರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ, ಚಿತ್ರ 3ರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಕೆಲವು ಆಲೋಚನೆಗಳು

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ವ್ಯಾಕರಣ ಕಲಿಕೆ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮೂಡಿಬಂದವು:

1. **ಸಂಬಂಧಿತ ಪಠ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು:** ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸಿತು. ಇದು ಮೂಲ ಕವಿತೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
2. **ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ:** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅನುವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆನಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಇದು ಅವರನ್ನು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಹೊಸ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಮೂವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅನುವಾದಿತ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಿದರು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾರವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದಗಳು ಅಥವಾ ಪದಗುಚ್ಛಗಳ ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಅನುವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಅವರು ಕಲಿಯಬೇಕಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಸ್ವತಃ ಮೊದಲ ದಿನದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸೋಣ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು.
3. **ಪದಸಂಪತ್ತು:** ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. 'to become', 'to wish' ಮತ್ತು 'to ride' ನಂತಹ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.
4. **ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು:** ಕವಿತೆಯ ಆಯ್ದ ರಚನೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣದ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ SVO (Subject-Verb-Object) ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಹಂತದ ನಂತರ, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಐದು ದಿನಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಲ್ಪ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು "ಹಮ್ ಖೇಲ್ತಾ ಚಾಹ್ತಾ ಹೈ" ಎಂದು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು

ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು "We want to play" ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

5. **ಅನುವಾದದ ಮಿತಿಗಳು:** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಮೂಲ ರಚನೆಗಳನ್ನು (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ SVO ರಚನೆ) ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳನ್ನು (ಸರಿಯಾದ ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ಸಹಾಯಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಬಳಸಲು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೊನೆಯ ದಿನದಂದು ಸಣ್ಣ ವಿವರಣೆಯೊಂದನ್ನು ಬರೆಯಲು ಕೇಳಿದಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇವಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಚನೆಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ, ತಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೋ ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತಲೂ, ವಾಕ್ಯದ ರಚನೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಅವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
6. **ಸಂರಚನೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರ:** ಕೊನೆಯ ದಿನದಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ, ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ "He likes to eat food apple" ಎಂದು ಬರೆದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ "He can book read" ಎಂದು ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಇಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದವು. ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೂ ಸಹ, ಈ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2: ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಮಗು.

“ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಕಾವ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಸ ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ”

ಅಂತಿಮ ನುಡಿ

ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವ ಈ ಕಾರ್ಯವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂವಹಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಕರಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಈಗ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಗಳತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಪರಿಸರದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅನುವಾದ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ವ್ಯಾಕರಣದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಲ್ಲವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತಿಸದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಇರಬೇಕು.

ಪರಾಮರ್ಶನ:

Nassaji, H., & Fotos, S. (2011). Teaching grammar in second language classrooms: Integrating form-focused instruction in communicative context. Routledge.

ಆರನೇ ದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಿಶ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರಲ್ಲದೆ, ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬೀಳದೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇರದಿರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಬದಲಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮತೋಲಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ, ಅವರು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಖರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸದೆ ಅಥವಾ ತಪ್ಪುಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ, ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ (ಮೌಖಿಕ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ) ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆಕಾಶ್ ಶಾಂಡಿಲ್ಯಾ ಅವರು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಬಾಡ್ಮೆನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: akash.shandilya@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಅತ್ಯಗತ್ಯ

ವಿವೇಕ್ ಸೋನಿ

ಬರವಣಿಗೆಯು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರೇ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿರುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಶುದ್ಧತೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಕಾಗುಣಿತಕ್ಕೆ ನೀಡುವಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಾಥಮಿಕದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದವರಿಗಿನ ಸುಮಾರು 40ರಿಂದ 50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಇಂದಿಗೂ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

“ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಅದೊಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಗಮನಿಸುವಂತೆ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆ. ”

ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಧನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ (NAS) ದತ್ತಾಂಶಗಳೂ ಇದೇ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಐದನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಉನ್ನತ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ.

ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುವವರು. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಕುತೂಹಲ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಬೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸದಾಕಾಲ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರೆ, ನಾವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಾರರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊಸದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ ಅಥವಾ ಐದನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ

ಚಿತ್ರ 1: ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು.

ಕಥೆ, ಕವನ ಅಥವಾ ನೈಜ ಘಟನೆಗಳಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆ ಎಂದರೆ ಬರಹಗಾರನು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಥೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹಾಕಲು ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಯು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಕರಣ ಅಥವಾ ಕಾಗುಣಿತ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ, ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವಯಂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ, ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸುವ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ತಂತ್ರಗಳು

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು, ಶಿಕ್ಷಕರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಮತ್ತು ನವೀನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಕಥೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಣ್ಣ ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

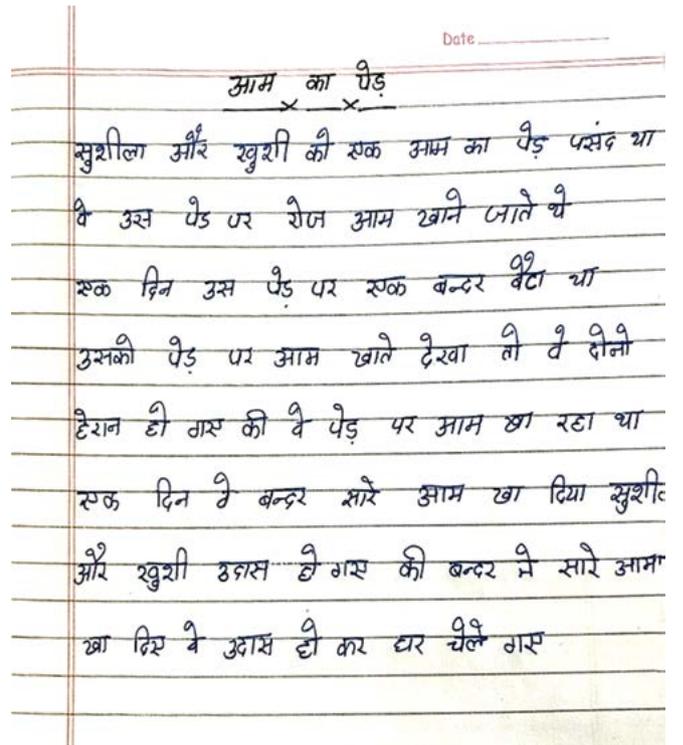
ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆ: ತರಗತಿಯ ಅನುಭವಗಳು

ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಪದಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಥೆ ಬರೆಯುವಿಕೆ

ನನ್ನ ಶಾಲಾ ಭೇಟಿಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ನಾನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತಹ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ನಂತರ, ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಥೆ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರ್ಬಾ ಸರಣಿಯ 'ಶರ್ಬತ್', 'ಮಿಲಿ ಕಿ ಸೈಕಲ್', 'ವೂಲ್ ಬಾಲ್', 'ಮಿಮಿ ಕೆ ಲಿಯೇ ಕ್ಯಾ ಲೂ?'

ಚಿತ್ರ 2: ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಮತ್ತು 'ಪಕಾ ಆಮ್' ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆದರು. ಒಂದು ಚಿತ್ರದಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಬಾಲಕಿಯೊಬ್ಬಳು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ತಾಣವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆ ಬರೆದಳು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅವಳು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಕವಿತೆ ರಚನೆ

ನಾನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಕವಿತೆ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕವನದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಳ ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದರಂದರೆ, ತಾವು ಬರೆದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಇಡೀ ತರಗತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಮ್ಮೆಯಿಂದ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಮಗುವೊಂದು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆ ಹರಡಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಂದರ ಕವಿತೆ ಬರೆದಿತ್ತು; ಅದರಲ್ಲಿನ ಸಂದೇಶ ಇಡೀ ತರಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ವಿವಿಧ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಈ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವಗಳು ಲಭಿಸಿದವು.

ದೈನಂದಿನ ದಿನಚರಿ ಬರವಣಿಗೆ

ನಾನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ: ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ದಿನಚರಿಯನ್ನು (ಡೈರಿ) ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ

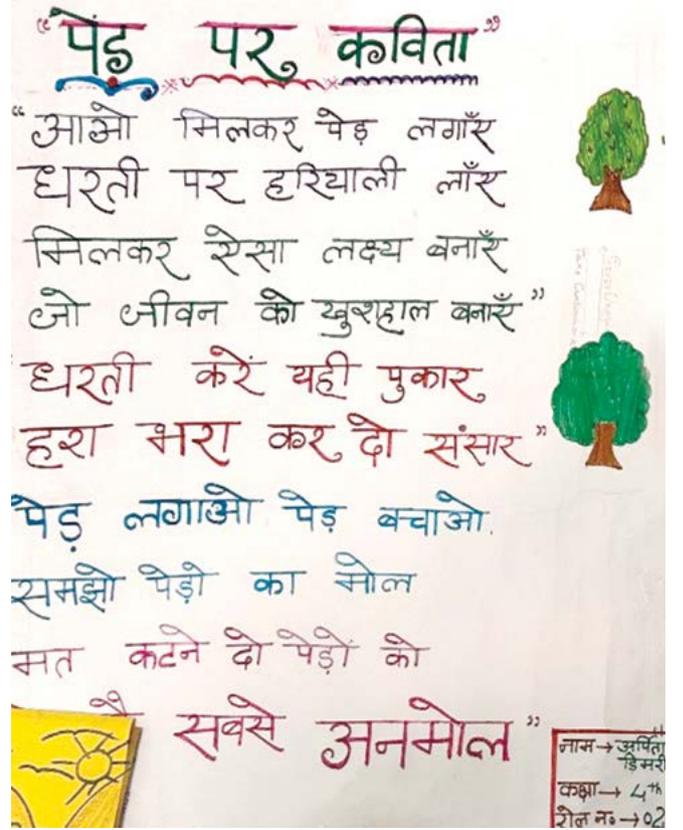

ಚಿತ್ರ 3: ಕವಿತೆ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಯತ್ನದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಬೈರಂಗನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಮಹೇಶ್ ಅವರು ಒಬ್ಬರು. ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಆಶಾದಾಯಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ನಂತರ ನಾನು ಮಹೇಶ್ ಅವರ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ, ಹಳ್ಳಿಯ ಸಮೀಪವಿರುವ 'ಟ್ರಾಟ್' ಮೀನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿವರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕೇವಲ ಗ್ರಹಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದು ಅವರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕೌಶಲದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬರವಣಿಗೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸವು ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸಹ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ಬೇಸರದ ಕೆಲಸದಂತೆ ಕಂಡರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೊಸತು ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸವು ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶವು ಕೇವಲ ದೈನಂದಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ, ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು

ಚಿತ್ರ 4: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಕವಿತೆ.

ಎಂದು ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಇದು ಅವರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವರ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಕಲಿಕಾ ಹಂತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆ ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಕಂಡುಬಂತು. ಮೊದಮೊದಲು 'ಇಂದು ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು ಕೇವಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ನಂತರ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದ: "ಇಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಂದಿಗೆ ಜಗಳವಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಈಗ ನಾನು ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ." ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪಾರ ಕಲಿಯಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸವು ಕಾಗುಣಿತ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣದ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ.

“ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ”

ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ದಿನದ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬರೆದಾಗ, ತಾವು ಮಾಡಿದ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ

ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ತಮ್ಮ ಆಳವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ, ಅದು ಜೀವನದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಶಾಲಾ ಕೆಲಸವೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇವಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಆಗಿದ್ದು, ದೈನಂದಿನ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದು ಕೊಂಚ ನೀರಸವಾಗಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಬರೆಯಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಆರಂಭಿಕ ಬರಹಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ದೈನಂದಿನ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರಣೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆ ಅಥವಾ ಭಾವನೆಗಳ ಕೊರತೆ

ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಗುಣಿತದ ತಪ್ಪುಗಳು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಗಳತೆಯ ಕೊರತೆಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ, ಅವರ ಬರವಣಿಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಲು ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿತು. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕಾಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಸಲಹೆಗಾರನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ, ಬರವಣಿಗೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ವ್ಯಾಸಂಗ ಅಥವಾ ಕಾಗುಣಿತ ಕಲಿಸುವುದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮನಗಂಡೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಹೊರಬರಲು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ:

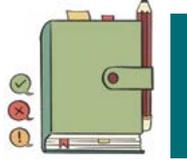
Abhivyakti aur Madhyam, Srijanatmak Lekhan (Hindi textbook for Classes 11–12), NCERT, New Delhi
Prathamik Kakshaon Mein Hindi Bhasha Shikshan, Azim Premji Foundation, 2023
National Achievement Survey 2021, NCERT, New Delhi
Barkha Series, NCERT, New Delhi

ವಿವೇಕ್ ಸೋನಿ ಅವರು ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 16 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಚಮೋಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: vivek.soni@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಕಲಿಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ

ದೀಪಿಕಾ ದೋಭಾಲೆ

ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು 4 ಮತ್ತು 5 ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರುತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಾನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅಂತಹ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಕ್ಕಳ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ ನಾವು ಅವುಗಳಿಗೆ, ಹೈ-ಫೈ, ಹಸ್ತಲಾಘವ ಮತ್ತು ನಮಸ್ಕರಿಸುವಂತಹ ವಿವಿಧ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಡ್ ಶೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ತರಗತಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿದೆವು. ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಯ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ನಾನೇ ಅವರನ್ನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಒಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಆ ಮೂಲಕ ನನ್ನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪುಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ನನ್ನ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆವು. ನಾವು ಕೆಲವು ಖಾಲಿ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಳಿ ಕಾಗದ ಅಂಟಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಳತೆಯ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿದೆವು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳಭಾಗದ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ 'P' (ಹಾಜರಿ) ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ 'A' (ಗೈರುಹಾಜರಿ) ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಈಗ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಭಾವಚಿತ್ರವಿರುವ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆರೆದು 'P' ಅಕ್ಷರ ಕಾಣುವಂತೆ ಇಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೈರುಹಾಜರಾದ ಮಕ್ಕಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ 'A' ಅಕ್ಷರ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಕರ್ಷಕ ವಿಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಅವರ ಹಾಜರಾತಿ ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ತರಗತಿಯನ್ನು 'ಭಾಷಾ-ಸಮೃದ್ಧ' (Language-rich) ವಾತಾವರಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ಕವಿತೆ ಹಾಗೂ ಕಥೆಗಳ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಪದ-ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು 'ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲೆ'ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು; ಮೊದಲನೆಯದು 'ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೂಲೆ' ಹಾಗೂ ಎರಡನೆಯದು ಮಕ್ಕಳ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಓದುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಘಟನೆಗಳು, ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮಗಳು, ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವಗಳು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಪ್ರತಿದಿನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಥೆ-ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನದ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಪತ್ರಗಳು, ಇಮೇಲ್‌ಗಳು, ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಮತ್ತು ಫೋನ್ ಕರೆಗಳಂತಹ ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರಲು ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಮೂಲಕ ಮನಗಂಡರು.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಬದಲು, ಅವರು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಟ್ ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಓದಲು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಈಗ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸತ್ಯವೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ನೇಹಪರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಓದುತ್ತಾ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ದೀಪಿಕಾ ಡೋಭಾಲೆ, ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಸಂದ್ಯ, ರಾಹಿ, ಸಾಗರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ.

ಅನುವಾದ: ಕಿರಣ್ ಮಂಜುನಾಥ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಓದಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸು!

ರಿಂಕೂ ಸಿಂಗ್

ಅದು ನಾನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ದಿನಗಳು. ಬುಲಂದ್ ಶಹರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗ್ನಾ ಸಾರಂಗಪುರದ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದ ಘಟನೆಯಿದು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಲು ನಾನು ಮೊದಲು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂವಾದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 8ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, "ನೀವು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ವೈದ್ಯರು, ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗುವ ಅಥವಾ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಆಸೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಬಾಲಕಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ರಜಿಯಾ. ನಾನು ಅವಳನ್ನೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, "ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಆಗಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, "ನಾನು ಮುಂದೆ ಓದುವುದು ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಳು.

ನಾನು ರಜಿಯಾಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ, "ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ, ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದು" ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದೆ. ನಂತರ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ನೆರವಿನಿಂದ ರಜಿಯಾಳ ತಂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ, "ಮಗಳು ಈಗ ಓದಿದ್ದೇ ಸಾಕು, ಮುಂದೆ ಓದಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿರುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆಯದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನವೊಲಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ರಜಿಯಾ ತರಗತಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಬಾಲಕಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಗ್ರಾಮದ ಜನರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿದೆವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಜಿಯಾ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದರೆ, ಉಳಿದ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲೇ ಅವಳ ತಂದೆಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆವು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ರಜಿಯಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದಳು. ಮೊದಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾರಂಭವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅವಳ ತಂದೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದೆವು. "ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಮ್ಮೆ, ಅವಳು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರುತ್ತಾಳೆ. ನೀವು ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ" ಎಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದೆವು. ಈ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ರಜಿಯಾ 8ನೇ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

ರಜಿಯಾ 8ನೇ ತರಗತಿ ಉತ್ತೀರ್ಣವಾದ ನಂತರ, ಅವಳನ್ನು 9ನೇ ತರಗತಿಗೆ ದಾಖಲಿಸುವ ಕುರಿತು ನಾನು ಅವಳ ತಂದೆಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅವರು, "ಮೇಷ್ಟ್ರೇ, ನಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಮಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಓದಿಸಲು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ," ಎಂದರು. ನಾನು ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನೇ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮೃದು ದನಿಯಲ್ಲಿ, "ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಸಿ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದವಳು. ಅವಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಸಮಾಜವೋ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅವಳನ್ನು ಓದಲು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಲು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮನೆಗಲಸ ಕಲಿತರೆ ಸಾಕು," ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಳಲನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡರು.

ರಜಿಯಾಳ ಶಾಲಾ ದಾಖಲಾತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಹಾಯ ಕೋರಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಳ ತಂದೆಯ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಮಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಓದಿಸಲು ತನ್ನ ಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಅವರು ನೀಡಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂದಾಜು ನನಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಹಲ ಹಿಡಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಯ ನಡುವೆ ರಜಿಯಾಳ ತಾಯಿ ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅವರು, "ಸರ್, ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ, ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಿಸಲು ನಾನು ಇವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ," ಎಂದರು. ರಜಿಯಾಳಿಗೂ ಮುಂದೆ ಓದಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರ ಹಂಬಲವಿತ್ತು. "ಅಮ್ಮಾ, ನನಗೆ ಓದಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸು!" ಎಂದು ಅವಳು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಆ ತಾಯಿ, "ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತ ಓದಿಸುತ್ತೇನೆ," ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ರಜಿಯಾಳ ತಂದೆ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ, "ಮುಂದೆ ಓದಿಸಲು ನನ್ನ ಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲ," ಎಂದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು, ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಮುಂದೆ ಶಾಲಾ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟೆ. ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಮೌನವಾದರು.

ಮರುದಿನದ ಮುಂಜಾವು ಬಹಳ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಅತಿವ ಕಾತುರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ರಜಿಯಾಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅವಳ ತಾಯಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರು. ನಾವು ದಾಖಲಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ರಜಿಯಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 9ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಳು. ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆಯೇ ರಜಿಯಾ 10ನೇ ತರಗತಿಯ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾದಳು.

ಆದರೆ, 11ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾದವು. ಅವಳ ತಂದೆ ಪುನಃ ಹಲ ಹಿಡಿದು, "ಸರ್, ಈಗಂತೂ ನಾನು ಮಗಳನ್ನು ಓದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು," ಎಂದು ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ರಜಿಯಾಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಅವಳ ತಂದೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಯಂತಾಯಿತು. ನಾನು ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಮುಖರ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ, "ನೀವು ರಜಿಯಾಳನ್ನು ಓದಿಸಲೇಬೇಕು, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಾನೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ," ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಆಗ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ, "ಅವಳು ನನ್ನ ಮಗಳು, ಅವಳ ಓದಿನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏಕೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ವಿನಯದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ, "ಇವಳು ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಲ್ಲ, ಈ ದೇಶದ ಮಗಳು. ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಾಗರಿಕನನ್ನು ನೀಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಲ್ಲ ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ."

ಮರುದಿನವೇ ರಜಿಯಾ ತನ್ನ ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದು 11ನೇ ತರಗತಿಗೆ ದಾಖಲಾದಳು. 12ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣಳಾದ ರಜಿಯಾ, ಈಗ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈಗಲೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ: ಸೂಕ್ತ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗದೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಈ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸಲಾಗದ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಜಿಯಾ, ಸೀಮಾ ಮತ್ತು ನಿಶಾಗಳು ಇರಬಹುದು? ನಾನಂತೂ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ರಜಿಯಾಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ದೇಶದ ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಮುನ್ನಡೆಯುವಂತಾದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಿಂಕು ಸಿಂಗ್, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ನಗ್ನಾ ಸಾರಂಗಪುರ, ಬುಲಂದ್ ಶಹರ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ.
ಅನುವಾದ: ಅಶಾ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ

ಪಿಯರ್ ಲರ್ನಿಂಗ್‌ನಿಂದ ನನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ

ಶ್ರುತಿ ವಿ

ಅದೊಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ನಾನು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಓದುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪದಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು, ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಓದಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಠ್ಯದ ಸಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಾಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಇದು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಅವಕಾಶ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಕೊರತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಓದುವ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಓದುವಿಕೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ 'ಪಿಯರ್ ಲರ್ನಿಂಗ್' ವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಇತರರಿಗಿಂತ 'ಕೀಳು' ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಶ್ರೇಷ್ಠ'ರೆಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕ ನನಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಂಭವಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿದ್ದೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ನಾನು ನನ್ನ 'L3' ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ "ನೀವು ತುಂಬಾ ಜಾಣರು" ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬದಲು, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮೂಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ: "ನಿಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವೇನಾದರೂ ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡಬೇಕಾದಾಗ, ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ! ನಮಗೆ ಸಹಾಯದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಟುಂಬವೇ ನಮಗೆ ಏಕೈಕ ಬೆಂಬಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬಲ್ಲರು. ನಿಮಗೂ ಹಾಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಅವರ ಮುಖಭಾವ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಭಾವದಿಂದ ತಲೆಯಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮನಗಂಡರು. ಕೆಲವರಂತೂ ತಮಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಇಂತಹ ಸಹಾಯದ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಈ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನನ್ನ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನನಗೊಂದು 'ಹಸಿರು ನಿಶಾನ್' ನೀಡಿದಂತಾಯಿತು.

ಬಳಿಕ ನಾನು ನಮ್ಮ L1 ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಅವರು ತುಂಬ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತಾವು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಕೀಳರಿಮೆ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ, "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಮತ್ತು ಸಮಾನವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ನೀವು ಕೂಡ ಇತರರಂತೆ ತಿನ್ನುತ್ತೀರಿ, ಆಡುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ನಗುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ನಿಮಗೊಂದಿಷ್ಟು ನೆರವಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆ ಸಹಾಯ ನಿಮಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ."

ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಲಿಸಿದೆ. ತಮಗೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಳಲು ತೋಡಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಶಾಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಈ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮಾತುಗಳು, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಿದವು.

ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ 'ಸರ್ಕಲ್ ಟೈಮ್' ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇವಲ ಪರೈದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತಂಡದ ಕೆಲಸ, ಓದು-ಬರಹದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈ ಹವ್ಯಾಸವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತರಗತಿಯ ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ತಾಣವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸಿತು. ಓದುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು L1 ಮತ್ತು L3 ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮೊದಲು L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿ, ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಿತ್ತು; L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ನಂತರ, L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿಗಿಸಲು L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆರವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಇದು ಕೇವಲ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಓದುವಿಕೆಯಾಗಿರದೆ, ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಜ್ಞಾನ ವಿನಿಮಯವಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಪದದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಕ್ಕೀಡಾಗಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನಾನು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಮೊದಲೇ, ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ಆ ಪದದ ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವನ ನೆರವಿಗೆ ನಿಂತನು. L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ ಓದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಕೇವಲ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪರಸ್ಪರ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು. L1 ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಓದಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಯಾವುದೇ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆ, L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇತರರ ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸರಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತರು.

ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ಈ ಹಾದಿ ಅಂದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಅಹಂಕಾರ ಅಥವಾ ಕೀಳರಿಮೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೆಲವು L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಗತ್ತು ತೋರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಅಸಮರ್ಥರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಂಡದಿಂದ ದೂರವುಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಾನು ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು L2 ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಇವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಮತೋಲನವು ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ನೀಡಿತು. ಸಹಕರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಉಳಿದವರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವವರೆಗೂ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆ. ಕೆಲವೇ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು; ಈಗ L1 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು L3 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ಕೊಂಡಿ ಬೆಸೆದಿದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ L1 ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲು ತಡವರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಾನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವ ಮೊದಲೇ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ L3 ಸಹಪಾಠಿಯು ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ, "ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ತಗೋ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳು. ನನಗೂ ಮೊದಲು ಇದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದನು. ಆಗ ನನಗೊಂದು ವಿಷಯ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು: ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಕೇವಲ ಓದು-ಬರಹಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅದು ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆ, ನೆರವು ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಕುರಿತಾಗಿತ್ತು. ಈ 'ಪಿಯರ್ ಲರ್ನಿಂಗ್' ವಿಧಾನವು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ "ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಜೊತೆ ಇತರರಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಭದ್ರತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು.

ಶ್ರುತಿ ವಿ. ಅವರು 2023ರಿಂದ ಕಲಬುರಗಿಯ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಅನುವಾದ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್

ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಾಲೆ ನಿರ್ಮಿಸೋಣ: ಮಮತಾ ಜೈನ್

ಮಹಮ್ಮದ್ ತಸ್ಲೀಮ್

ಚಿತ್ರ 1: ಬೆಳಗ್ಗೆಯ ಸಭೆಯು ಆಟವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಖರ್ಗೋನ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇ.ಜಿ.ಎಸ್. ಬೇಡಿಪುರ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ಮಮತಾ ಜೈನ್ ಅವರು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2006 ರಿಂದ ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಮತಾ ಅವರ ಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ, 125 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ನಿಯತವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೂ, ಸಹಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟದ ಕುರಿತು ಮಮತಾ ಜೈನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ತಸ್ಲೀಮ್ ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಶನದ ಆಯ್ದು ಭಾಗಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಮಮತಾ ಜೈನ್

ತಸ್ಲೀಮ್: ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಿ. ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಮಮತಾ: ಸಕಾರಾತ್ಮಕ, ಪ್ರೇರಕ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ವಾತಾವರಣವು ಕಲಿಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಯತ್ನ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಕಾರವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಶಾಲಾ ವಾತಾವರಣವು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ (TLM), ಆಟಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅನುಭವ ಆಧಾರಿತ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿದಿನ 40-45 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುವ ಬೆಳಗಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಕಥೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ವಿವಿಧ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೂ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುತ್ತೀರಾ? ಅವರನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಮಮತಾ: ಹೌದು, ಪೋಷಕರೊಂದಿಗಿನ ನಿಯತ ಸಂವಹನವನ್ನು ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗವೆಂದೇ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೋಷಕರೂ ಮಗುವಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಆಶಯ. ಅವರು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿ, ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಯು ಗಂಭೀರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಾಗ, ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸ್ಪಷ್ಟತಾ ಅಭಿಯಾನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಗಳು ಅಥವಾ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ನಡುವೆ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಭದ್ರವಾದ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಅಸಂಬಿಬಿಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವಿರಾ?

ಮಮತಾ: ಬೆಳಗಿನ ಅಸಂಬಿಬಿ ಎಂಬುದು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನೆ ಎರಡೂ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಸಾಗುವ ಸಮಯ. ಸಮೂಹದ ಎದುರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಸಂಬಿಬಿಯ ಈ ವ್ಯವಿಧ್ಯಮಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲಿಕಾ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿವೆ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, "ಇಂದಿನ ಅಸಂಬಿಬಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತೇನಿರಬಹುದು?" ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೆ ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಭೆಯು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ಕವಿತೆ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ರಚಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಕಥೆ-ಕವನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ತಿಂಗಳುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುವ ಅಥವಾ ಸಂಕೋಚಪಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಪಿಂಟ್ ರಿಚ್' ಅಥವಾ ಮುದ್ರಣ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರ ಎಂದರೆ ತರಗತಿಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಓದುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮುದ್ರಣ ಸಮೃದ್ಧ ವಾತಾವರಣವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

ಮಮತಾ: ನೀವು ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಮುದ್ರಣ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಪಟ ಅಥವಾ ಓದುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವುದು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಂತರ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಸುಂದರ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು. ಈ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಟಕುವಂತಿರಬೇಕು, ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಮುದ್ರಣ ಸಮೃದ್ಧ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪದಬಂಧ, ಚಿತ್ರಪಟಗಳು, ಕವನದ ಸಾಲುಗಳು, ಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಕಥೆಯು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಂಡಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಆ ಕವನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾ, ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ 'ರೀಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ನರ್'ಗಳು ಭಾಷಾ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಮಮತಾ: ಶಾಲೆಯ ರೀಡಿಂಗ್ ಕಾರ್ನರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕವನ, ಕಥೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಓದಿನ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಊಟದ ನಂತರದ ವಿರಾಮ ಅಥವಾ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗಷ್ಟೇ ಓದುವ ಕೌಶಲ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ರುಬಿಯಾ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಪುಸ್ತಕದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತನ್ನದೇ ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಓದನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನಾವು ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವರು ಓದುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇತರ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಮಮತಾ ಅವರೇ, ನೀವು ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ನಿಮಗಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ನೀವು ಹೇಗೆ ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುತ್ತೀರಿ?

ಮಮತಾ: ಎರಡೂ ಪಾತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಹಕಾರವಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಇಲಾಖಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಊಟದ ವಿರಾಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರ ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೊತೆಗೆ, ನಾವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾಗ, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸುವುದು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಯವು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಕಡದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಪರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಮಮತಾ: ಶಿಕ್ಷಕರ ನಿರಂತರ ವೃತ್ತಿಪರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬೋಧನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೋಧನಾ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಿಂದ ನಿರಂತರ ಸಹಕಾರ ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ತರಬೇತಿಗಳು, ಕಲಿಕಾ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿ (TLM) ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಶಾಲೆಯ ಇತರ ಸಹಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುವ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿಸಲು ನಾವು ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪದಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೇ ಟಿಬಲ್‌ಎಂಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮಗೂ ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಮನೋಭಾವದ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಮುದಾಯ ಬೆಳೆಯಲು ಅಡಿಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಲಸೆಯು ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಅಥವಾ ವಲಸೆಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಮತಾ: ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನದ ವಲಸೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಮೊದಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಅಗತ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲಾ ವರ್ಷದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ, ಶಾಲೆಯೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕಡಿದುಹೋಗದಂತೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಫೋನ್ ಅಥವಾ ಸಂದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಲಸೆಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ, ನಾವು ಪೋಷಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ತಸ್ಲೀಮ್: ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶಾಲೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯವರೆಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಶಾಲೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು?

ಮಮತಾ: ನಮ್ಮೆದುರು ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳಿದ್ದವು. ಹಾಗೆಂದು ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಾಲುಗಳು ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿದಿವೆ ಎಂದಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಅಷ್ಟೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಗೋಡೆಗಳ ಬಣ್ಣ ಮಾಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ಶಾಲೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದು, ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಕೊಳಕು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದದವರಾದ ಮಾಯಾ ಪಟೇಲ್, ಮಾಯಾ ರವೀಂದ್ರ ಮತ್ತು ದಿಲೀಪ್ ಪಟೇಲ್ ಅವರು ಶಾಲೆಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ವರದಾನವಾಯಿತು.

ಇದರಿಂದ ಸಮುದಾಯದವರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಗಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರೇ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಸದುದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ಯಶಸ್ಸಿನ ದಾರಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ತಸ್ಲೀಮ್ ಅವರು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಖರ್ಗೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 'ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ದ ಮೂಲಕ ಸೇರಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವವಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: mohd.shaikh@azimpremjifoundation.org

ಪುಸ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ

ಮೈ ನೇಮ್ ಈಸ್ ಗುಲಾಬ್

ವಿಮರ್ಶೆ: ಧ್ರುವ ದೇಸಾಯಿ

“ಮೈ ನೇಮ್ ಈಸ್ ಗುಲಾಬ್” ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರೌಢ ಓದುಗರಿಗೂ ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ‘ಮಲ ಹೊರುವ ಪದ್ಧತಿಯ’ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಗುಲಾಬ್‌ನ ತಂದೆ ಕೈಗಳಿಂದ ಮಲ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಲಾಬ್ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಆಕ್ರೋಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಮಕ್ಕಳು ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನೊಂದ ಗುಲಾಬ್, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯ ಆ ಉತ್ತರಗಳು ಗುಲಾಬ್‌ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಕಲಕುತ್ತವೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಈ ಭಾಗವು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

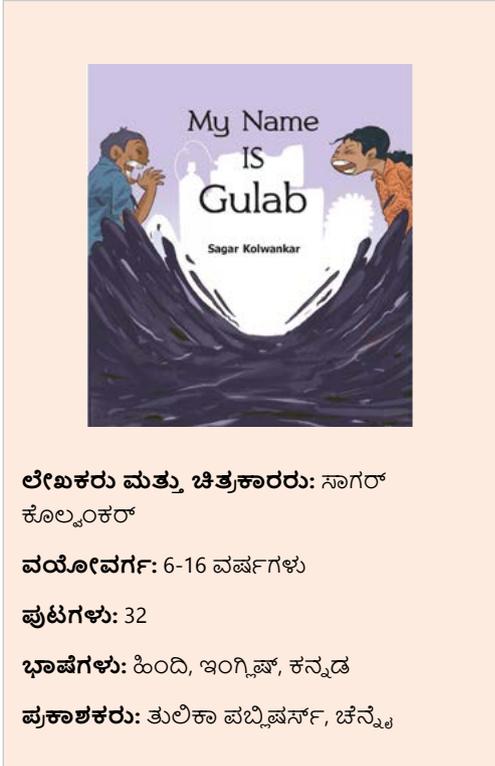
ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಗಂಭೀರ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, “ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವೇ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕರಾದ ಸಾಗರ್ ಕೋಲ್ವಾಂಕರ್ ಅವರು ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

“ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೋಷಕರು ನೀಡುವ ಉತ್ತರಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪೋಷಕರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಆ ಸುಳ್ಳನ್ನೇ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಆ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು, ನಾವೇನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ವಾಸ್ತವದ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರೆ, ಆ ಜ್ಞಾನವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರ ಎಳೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.”

ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಮುಗ್ಧರು ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಲು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಹಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೀಳೆಂದಾಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸತ್ಯ. ಅವರ ಅವಲೋಕನ ಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಒಳಚರಂಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಸದ ರಾಶಿಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದೂ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವುದೆಂದರೆ, ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಬೇಕಾದ ಗಂಭೀರ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ನಾನು 3, 4 ಮತ್ತು 5ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ನಂತರ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದವು. ಮಕ್ಕಳು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ, ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸೂಚಿಸಿದ ‘ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು’ ಒಳಗೊಂಡ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕದ ಅದ್ಭುತ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಂಡವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾನವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಜ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಶೌಚಾಲಯದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ (ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ) ತಲುಪಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು.

ಲೇಖಕರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಾರರು: ಸಾಗರ್ ಕೋಲ್ವಾಂಕರ್

ವಯೋವರ್ಗ: 6-16 ವರ್ಷಗಳ

ಪುಟಗಳು: 32

ಭಾಷೆಗಳು: ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು: ತುಲಿಕಾ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಚೆನ್ನೈ

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಮಕ್ಕಳ ವರ್ತನೆಯು ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತಕ್ಷಣವೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಾಟಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ನಾಯಕಿ ಗುಲಾಬ್ ಆ ತುಂಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನನಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾದವು. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನೇರವಾಗಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಾವು ಕೂಡ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇದು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಈ ಕಥೆಯ ಆಶಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅತಿರಂಜಿತ ಅಥವಾ ತಕ್ಷಣದ 'ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರ'ವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬ್‌ಳ ಪೋಷಕರು ಮೌನವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸತ್ಯವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ: ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಕೇವಲ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಅಥವಾ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕೊರತೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ.

ಕಥೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಆ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಮಕ್ಕಳು ಗುಲಾಬ್‌ಳನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸದುದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಇನ್ನೂ ದೀರ್ಘ ಹಾದಿ ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥೆ ನಮಗೆ ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಜನರು ನಮಗೆ ಎದುರಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಇದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ, ಇದೇ ಈ ಕೃತಿಯ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿ. ಇದು ನಮಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಟ್ಟುಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳದೆ, ಕಟ್ಟು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕವೇ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಶಾವಾದವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

¹ <https://tulikapublishers.blogspot.com/2021/08/my-name-is-gulab-interview-with-author.html>

ಅನುವಾದ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಆಶಾ ಸಿಂಗ್

ಧ್ರುವ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಈಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ dhruva.desai13@apu.edu.in

ರಾಜಾ ಕಿ ಮೂಂಛಿ

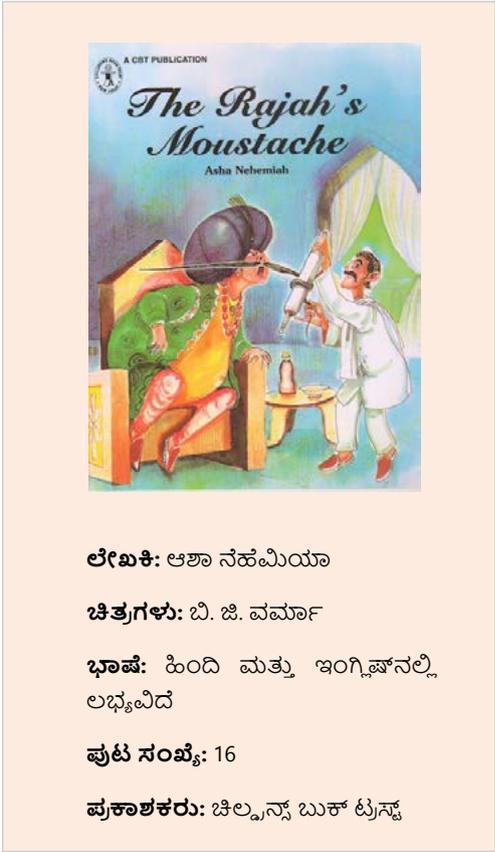
ವಿಮರ್ಶೆ: ಜೈ ಶಂಕರ್ ಚೌಬಿ

'ರಾಜಾ ಕಿ ಮೂಂಛಿ' ಪುಸ್ತಕವು ಆಶಾ ನೆಹಮಿಯಾ ಅವರು ಬರೆದ 'Raja's Mustache' ಕಥೆಯ ಹಿಂದಿ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ. ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಈ ಕಥಾ ಪುಸ್ತಕವು ತನ್ನ ಮೀಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಹಮ್ಮೆ ಹೊಂದಿರುವ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಅವನ ಮೀಸೆಯು ಎಷ್ಟು ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ತಾಗಿಯೂ ಇತ್ತೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತನ್ನ ಮೀಸೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನ ಈ ದುರಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಮೀಸೆಯ ಬಗ್ಗೆಗೆ ಅವನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಹರದಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವೇ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಡಂಬನೆಯ ಅದ್ಭುತ ಮಿಶ್ರಣವು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಿದೆ. ಕಥೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು 4 ಮತ್ತು 5ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ರಾಜನು ತನ್ನ ಮೀಸೆಯನ್ನು ದುಂಡಗೆ ಮತ್ತು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರು ಬಹಳ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದರು.

ಕಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಚರ್ಚೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ತಾನಾಗಿಯೇ ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ರಾಜನು ತನ್ನ ಮೀಸೆಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಿಗಿಯಾಗಿಡಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದನು? ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿಯಾದ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಯಾವ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಅಥವಾ ನೀವೇ ರಾಜರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಏಕೆ? ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ಏಕಿರಬಹುದು? ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕೇವಲ ಸಂವಾದದ ಜೊತೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಮಗು ಅತಿಯಾದ ಸ್ವಮೋಹವಿರುವ ರಾಜನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಅವನ ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದೆವು. ಆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಬರೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಈ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ, ನಂತರ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: "ನಾನೇನಾದರೂ ರಾಜ ಅಥವಾ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದರೆ,

ಲೇಖಕಿ: ಆಶಾ ನೆಹಮಿಯಾ
ಚಿತ್ರಗಳು: ಬಿ. ಜಿ. ವರ್ಮಾ
ಭಾಷೆ: ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ
ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ: 16
ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್

ನನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ?" ಎಂದು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಬರೆದದ್ದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ತಮಾಷೆಯ ಘಟನೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ರಂಜಿಸುತ್ತವೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪಾತ್ರದ ಸಹಜ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯು ಕಥೆಗೆ ಒಂದು ಆಹ್ಲಾದಕರ ತಿರುವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಹಂಕಾರ, ಮಿತಿಮೀರಿದ ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಪ್ರಶಂಸೆಯು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಗೆ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಥೆಯು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

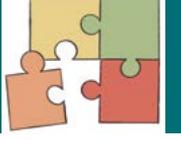
ಮಕ್ಕಳು ಕಥೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆನಂದಿಸುವಂತೆ ಲೇಖಕರು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಬಳಕೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅನುವಾದಕರಿಗೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿಯು ಎಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಓದಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: "ಕೌರಿಕನು ಮೂರು ಹಗಲು ಮತ್ತು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದನು. ಕೂದಲಿಗೆ ಆಕಾರ ನೀಡಲು ಅವನು ವಿಶೇಷ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದನು. ಅದನ್ನು ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಿದನು..."

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ತಮಾಷೆಯ ವಿವರಣೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾ ಲೋಕವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಥೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿಸಿವೆ.

'ರಾಜಾ ಕಿ ಮೂಂಛೆ' ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಮನರಂಜನಾ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನಗಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡದೆಯೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅತಿಯಾದ ಸ್ವಮೋಹ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಎಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯು ಓದುಗರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಅತಿಯಾದ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆಯ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ಕಥೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಜೈ ಶಂಕರ್ ಚೌಬೆ ಅವರು ಕಳೆದ 16 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರುದ್ರಪುರದ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ವಿಡಂಬನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

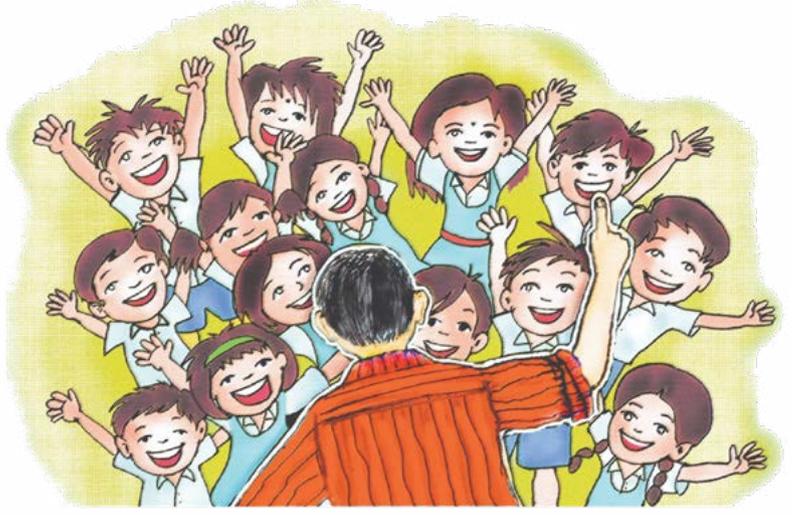
ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ: ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಲೇಖಕರಾದ ಜೈ ಶಂಕರ್ ಚೌಬೆ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ನಿಧನರಾದರು. 'ಪಾರಶಾಲಾ' ತಂಡವು ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಟ

ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೊದಲ ಕ್ರಿಯೆ 'ಜಿಗಿತ', ಎರಡನೆಯದು 'ಓಟ' ಇತ್ಯಾದಿ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಅವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಸುಲಭ ಮಟ್ಟ: ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು/ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಜಿಗಿಯುವುದು, ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಓಡುವುದು, ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ - 'ಒಂದು'. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆ 'ಜಿಗಿತ' ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಜಿಗಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರಕಾರರು: ಶಿವೇಂದ್ರ ಪಾಂಡ್ಯ

ಮಕ್ಕಳು ಆಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಆಟದ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ "ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ", "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

ಕಠಿಣ ಮಟ್ಟ: ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಜಟಿಲಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಒಂದು ವೃತ್ತ ರಚಿಸುವುದು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಒಂದು ಮಗು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ "ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಿ!" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಗುವಿನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಬಹುದು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದವರು ಆಶಾ ಸಿಂಗ್. ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೊದಲು ದಿಲ್ಲಿಯ ಲೇಡಿ ಡಾರ್ವಿನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉಪಕರಣವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸದಾ ಆಸಕ್ತಿ.

ಸೂಚನೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪಾಲನೆ

ಇದು ಒಂದು ಮೋಜಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು, ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು, ಸೂಚನೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದು.

ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು: ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು - ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈರುಳ್ಳಿ, ಟೊಮೆಟೊ, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಮೂಲಂಗಿ, ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕು. (ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಶಾಲೆಯ ಅಡುಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಬಹುದು.)

ಮೊದಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳು ಆಟವಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಗುಂಪು ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಗುಂಪಿನ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತರಕಾರಿಯವರೆಗೆ ತಲುಪಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ/ಳ ಜೊತೆಗಾರ/ರ್ತಿ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ/ಳೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತರಕಾರಿಯವರೆಗೆ ತಲುಪಿದರೆ, ಅವನು/ಳು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ/ಳೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚದೆ, ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ವಾಸನೆ ನೋಡಿ ಅದು ಯಾವ ತರಕಾರಿ ಎಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾನೆ/ಳೆ. ಎರಡನೇ ಗುಂಪು ತಪ್ಪು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟ: ಆಟದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಾರರು: ಶಿವೆಂದ್ರ ಪಾಂಡೆ, ಡಸ್ಟರ್, ಮೊಬೈಲ್ ಕವರ್, ಸಣ್ಣ ಆಟಿಕೆ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಜೊತೆಗಾರ/ರ್ತಿ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಕೇವಲ ಮೂರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು; ಉದಾಹರಣೆ: "ಐದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗು", "ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗು", "ಬಗ್ಗೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊ".

ಕಠಿಣ ಮಟ್ಟ: ಆಟದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಕೀಲಿಗಳ ಗೊಂಚಲು, ಸೀಮೆಸುಣ್ಣು, ಉರುಟುಕಲ್ಲುಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಈಗ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಒಳಗೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಅವನ/ಳ ಜೊತೆಗಾರ/ರ್ತಿ ಕೇವಲ ಮೂರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಪಾಲಿಸಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವುದು, ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು, ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇಡೀ ತರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು: ನೋಟ್‌ಬುಕ್, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ರಬ್ಬರ್ ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಚಿತ್ರವಿರುವ ಕಾಗದ.

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪರಿಚಿತ ಪ್ರಾಣಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ. ಆದರೆ, ಈ ಚಿತ್ರವು ತರಗತಿಯ ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕಾಣಿಸಬಾರದು. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನೀಡುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ಸುಲಭ ಮಟ್ಟ: ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ/ಳೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತರಗತಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚನೆಗಳು ಹೀಗಿರಬಹುದು:

1. ಮುಖಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವೃತ್ತಾಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿ.
2. ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.
3. ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವನ್ನು ಎಳೆಯಿರಿ.

4. ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ.

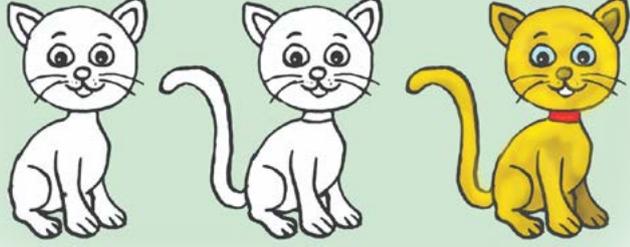
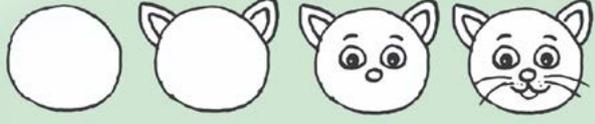
5. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮೀಸೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಇಡೀ ತರಗತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೇ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ, ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿ. ಬಳಿಕ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ:

1. ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವರು ಬಾಲವನ್ನು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ಬಿಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಚಿತ್ರಗಳ ಆಕಾರ, ಅಳತೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು? ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾರಾದರೂ ಮುಖದ ಮೇಲೆಯೇ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಬಹುದು.

ಚಿತ್ರಕಾರರು: ಶಿವೇಂದ್ರ ಪಾಂಡ್ಯ

3. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವೇ ಸೂಚನೆ ನೀಡುವವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?

ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟ: ಓದಲು ಬಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಸೂಚನೆಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ನೀಡಿ. ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲು ಹೇಳಿ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರು, "ನೀವು ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, "ಬಾಲವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಏಕೆ ಅಥವಾ ಏಕೆ ಅಲ್ಲ?" ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಕಠಿಣ ಮಟ್ಟ: ಕೋಲಂ ಅಥವಾ ರಂಗೋಲಿಯಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಷರತ್ತು ಏನೆಂದರೆ, ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಏನನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಆದರೆ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುವ ಮಗುವು ತನ್ನ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುವುದು, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಕಾರ, ಅಳತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು, ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಸಂದೇಹಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಪಡೆಯುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎರಡೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃತಿಕಾ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 'ಕಂಪ್ಯೂಟೇಶನಲ್ ಥಿಂಕಿಂಗ್' ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ SCERT ಜೊತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅನುವಾದ: ಅಶಾ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ರಾಕೇಶ್ ಪೂಂಜ

ಓದುಗರ ಅನಿಸಿಕೆ

ಮಕ್ಕಳ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಆನಂದಿಸಬೇಕು

ಪಾರಶಾಲಾ ಸಂಚಿಕೆ 23ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಮೃತ್ ಮಾಸಿಕ್ ಅವರ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇ ಬಚ್ಚೊ ಕಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಕೋ ಬಡಾವ ದೇನಾ' ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದೆ. ನಾನೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ, ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುವಂತೆ ಮತ್ತು ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೊಸತನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮುಂದಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾದವು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ ಲೋಕವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವ, ಶೋಧಿಸುವ, ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಮ್ ದಾಸ್ ಸಿಂಗ್ ಡಾಂಗಿ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು (ವಿಜ್ಞಾನ), ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬರೋಡಿಯಾ ನೌನಗರ್, ಖುರೈ, ಸಾಗರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ

ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಬೇಕು

ಪಾರಶಾಲಾ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶೋಭನ್ ಸಿಂಗ್ ನೇಗಿ ಅವರ 'ಪಿಚಲಿ ಕಕ್ಕಾ ಕಿ ಸೀಖ್ ಸೆ ನಯೀ ಕಕ್ಕಾ ಕಿ ತಯಾರಿ' ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಹಳೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಮರುಕಳಿಸಿದವು. ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಬೇಕು ಎಂಬ ಲೇಖಕರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ 12 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವೂ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕಗಳತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕವನ ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ತರಗತಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುಷ್ಮಾ ಖಾಖಾ, ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಸರನಾಟೋಲಿ, ಬಾಕ್ ಚೈನ್‌ಪುರ್, ಜಿಲ್ಲೆ ಗುಮ್ಲಾ, ಜಾರ್ಖಂಡ್

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಆಶಾ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಇವು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಯ ಗುಣಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೌಶಲಗಳೂ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಸಲೋನಿ ಗೋಯಲ್, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಪುರನ್‌ಪುರ್, ಬಿಜೋರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ

ಮಕ್ಕಳ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳು, ಕಲಿಕೆಯ ಸುವರ್ಣ ವರ್ಷಗಳು

ಮಾರ್ಚ್ 2025ರ ಪಾರಶಾಲಾ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಮೃತಾ ಮುರಳಿ ಅವರ 'ಶುರುವಾತಿ ವರ್ಷೋ ಮೇ ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಕಿ ಭೂಮಿಕಾ' ಲೇಖನವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಮಗುವಿನ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಆರಂಭಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಕಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಮಕ್ಕಳ ಜಾಗೃತಿ' ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು, ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪೂಜಾ ಸಕ್ಸೇನಾ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಫಂಡಾ ಗ್ರಾಮ, ಭೋಪಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯ

'ಇನ್ನೆ ಮಿಲಿಯಂ' ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ರಾಘವೇಂದ್ರಹೇರ್ಚ್ ಅವರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಗುಂಡಿಗರ ಅವರು "ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನು ಸೃಜನಶೀಲನಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅವರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಚಿತ್ರವಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ನಾವೀನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸುನೀತಾ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಬಿಕಾನೇರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರದ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ

ಪಾರಶಾಲಾ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳು ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿವೆ. ಈ ಶಿಬಿರದ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಘಟನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಶಿಬಿರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪೋಷಕರು ನೇರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು

ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಸಂಖ್ಯಾ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತರಗತಿ ಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಡ ಅಥವಾ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿತಾ ಗುಪ್ತಾ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆ, ಅಲ್ಪಾ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲು

ಪಾಠಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನವೊಂದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ರಾಜು ಪಟೇಲ್ ಅವರ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ಶಿಕ್ಷಕ ಕ ನರ್ಯಯಿ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕ ಮನೋಬಾಲ್ ಔರ್ ಸೀಖನಾ' ಲೇಖನದ ಕುರಿತು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮೌನವಾಗಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಶಾಲೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಮಗುವಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವಾನಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ್

ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು

ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಕಥಾಯಿತ್ ಅವರ 'ಉತ್ತರ ಪುಸ್ತಿಕಾವ್ ಕೆ ಅಧ್ಯಯನ್ ಸೆ ನಯೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸತ್ಯ ಕಿ ತಯಾರಿ' ಲೇಖನವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಗುಂಪು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಸಹ ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಂಜು ಬಾಗ್ಡಿಯಾ, ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಸಿಕಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಿರಬೇಕು

ಕ್ಯಲಾಶ್ ಚಂದ್ರ ಕಾಂಡ್ವಾಲ್ ಅವರ 'ಬೆಹತರ್ ಸೀಖ್ನೇ ಕಿ ತಯಾರಿ ಕೆ ರೂಪ್ ಮೇ ಆಕಲನ್' ಲೇಖನವು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಕುರಿತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿದೆ. ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೇವಲ ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಚಿಂತನೆಯೂ ಇರಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಕಲಿಯಬಲ್ಲದು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಪೂನಂ ಭಾಟಿಯಾ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಬಂಬಲ, ಸಂಗನೇರ್, ಜೈಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ

ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರ ಪಾತ್ರ

'ಪಾಠಶಾಲಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಮೃತಾ ಮುರಳಿ ಅವರ 'ಶುರುವಾತಿ ವರ್ಷೋ ಮೇ ಮಾತ-ಪಿತಾ ಕಿ ಭೂಮಿಕಾ' ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸರಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಜ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ನಡುವೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹೇಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಖನ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವಾಗ ಈ ಲೇಖನವು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಇದು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಜಯ್ ಸೈನಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ದಿನೇಶ್‌ಪುರ (ಉತ್ತರಾಖಂಡ) ಮತ್ತು ಖುರೈ (ಸಾಗರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ).

ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶದತ್ತ ಒಂದು ನೋಟ

'ಪಾಠಶಾಲಾ'ದ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಜಗಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಕಥಾಯಿತ್ ಅವರ ಲೇಖನವು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಉತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು.

ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ'ದಲ್ಲಿ ಮಗುವು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನಿತಾ ಧ್ಯಾನಿ, ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಂತರ ಕಾಲೇಜು, ಲಖ್ನೌ ಕಲೈ, ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ.

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ

ಕ್ಯಾಲಾಶ್ ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ್‌ಪಾಲ್ ಅವರ ಲೇಖನವು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯೇ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, “ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ? ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಕಲಿಕಾ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು “ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬಹುದು?” ಎಂದು ದಾರಿ ಹುಡುಕುವುದು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಗಮನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಮಗುವು ಎಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ದೀಪಾ ಜೋಷ್, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಫಾಂಡಾ ಗ್ರಾಮೀಣ, ಭೋಪಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ).

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಕಾಲದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಣಿಸುವ ಲೇಖನಗಳ ಮಳೆ

ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳು ಎಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಕಾಲ. ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ‘ಪಾರಶಾಲಾ’ ಮಾರ್ಚ್ ಸಂಚಿಕೆಯ ಲೇಖನಗಳು ನಮಗೆ ಮಳೆಯ ಸಿಂಚನದಂತೆ ಭಾಸವಾದವು. ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಎಂದರೆ ಏನು, ಏಕೆ, ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗಾಗಿ? ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿವೆ.

ಕ್ಯಾಲಾಶ್ ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ್‌ಪಾಲ್ ಅವರ ಲೇಖನವು, ಇಂದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಗಳು ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಗೆ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ಕಲಿಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಜಗಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಕಥಾಯಿತ್ ಅವರ ಲೇಖನವು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತಪ್ಪು-ಸರಿ ಎಂದು ನೋಡದೆ, ಆಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಶಾಲೆ ನೀಡುವ ಮನೆಗೆಲಸವು ಮಕ್ಕಳ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅವರ ಕಲಿಕಾ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಶುಭ್ರಾ ಮಿಶ್ರಾ, ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಶಿಕ್ಷಕ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ, ಫಾಂಡಾ ಗ್ರಾಮೀಣ, ಭೋಪಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ).

ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ: ಕಲಿಕೆಗೆ ಆಹ್ವಾನದಂತಹ ತಾಣ

ಶೋಭನ್ ಸಿಂಗ್ ನೇಗಿ ಅವರ ‘ಪಿಚಲಿ ಕಕ್ನಾ ಕಿ ಸೀಖ್ ಸೆ ನಯೀ ಕಕ್ನಾ ಕಿ ತಯಾರಿ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವು ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನೀಡಿತು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮುನೀರ್ ಅವರ ‘ಸಮ್‌ರಾ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಕಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಯೋ ಕೆ ಸೀಖನ ಪರ್ ಪ್ರಭಾವ್’ ಲೇಖನವು ಶಿಬಿರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವೂ ಸಹ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮುಂಬರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಆಹ್ವಾನದಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ.

ಪಾರುಲ್ ಬಾತ್ರಾ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್, ಭೋಪಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ).

ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ರಾಜು ಪಟೇಲ್ ಅವರ ‘ಶಿಕ್ಷಕ ಕಾ ನಝರಿಯ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾ ಮನೋಬಲ್ ಔರ್ ಸೀಖನಾ’ ಎಂಬ ಲೇಖನವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಈ ಲೇಖನ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾನರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ. ಹಲವು ಬಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳಿಂದಾಗಿ “ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸುವ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಕೂಡ ನನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಇದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನಲ್ಲೂ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಕಲ್ನಾ ಬಂಚೋರ್, ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ತತಿಬಂಧ್, ರಾಯ್‌ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ).

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ

‘ಪಾರಶಾಲಾ’ ಪತ್ರಿಕೆಯ 23ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಫೋಟೋಲಾಲ್ ತನ್ವರ್ ಅವರ ‘ಸಭಿ ಬಚ್ಚೊ ಕೋ ಮಿಲೇ ಸೀಖನ ಕೆ ಸಮಾನ್ ಅವಸರ್’ ಎಂಬ ಲೇಖನ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರದಿರಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ವಾತಾವರಣದ’ ಕೊರತೆಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ, ನಮಗಿರುವ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು, ಅವರು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ನನಗೆ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು. ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬೋಧಿಸದೆ, ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕಲಿಕೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಸುಮನ್ ಸಾಹು, ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಚೋಟಾ ಅಶೋಕ್ ನಗರ, ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಸೆಂಟರ್ ಗುಡಿಯಾರಿ, ರಾಯ್‌ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ).

ಲೇಖಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ

1. ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಲೇಖನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೆಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
2. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ವರ್ಡ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಾಕ್ಸ್, ಬಾರ್ಡರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇರಬಾರದು. ಲೇಖನವನ್ನು ಪಿಡಿಎಫ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಬೇಡಿ.
3. ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕು (ಹೈ ರೆಸಲ್ಯೂಶನ್ ಫೋರ್ಮಾಟ್‌ಗಳು). ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವರ್ಡ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೇ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಈಮೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಗತ್ತಿಸಿ ಕಳಿಸಿ.
4. ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಡಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿತ್ರದ ಫೈಲ್‌ನು ಚಿತ್ರ 1, ಚಿತ್ರ 2 - ಹೀಗೆ ಹೆಸರು ಕೊಡಿ. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಿತ್ರವು ಎಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ರದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಚಿತ್ರದ ಬಳಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರ ನಿರ್ಧಾರವು ಅಂತಿಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
5. ಚಿತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಚಿತ್ರದ ಆಕರವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಮೂದಿಸಿ. ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಕಾಪಿರೈಟ್ ಫ್ರೀ ಆಗಿರಬೇಕು.
6. ಫೋಟೋ ಅನ್ನು ನೀವೇ ತೆಗೆದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯ (ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಶಾಲೆ) ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.
7. ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಲೋಸ್‌ಅಪ್ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮುಖಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ.
8. ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಲೇಖನದಿಂದ ಆಯ್ದು ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಾಗ, ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿ.
9. ಲೇಖನವನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಎರಡು ಬಾರಿ ಓದಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾಗುಣಿತದ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಗಣನೀಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.
10. ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನದೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಗಾತ್ರದ ಭಾವಚಿತ್ರ, ನಿಮ್ಮ ಇಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.
11. ನೀವು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಲೇಖನವು ನೀವೇ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನೀವು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ (ಪ್ರಿಂಟ್ ಅಥವಾ ಆನ್‌ಲೈನ್) ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರಬಾರದು.
12. ಲೇಖನವು ನಮ್ಮನ್ನು ತಲುಪಿದ ತಕ್ಷಣ ಅದರ ಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಲೇಖನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 45 ದಿನಗಳೊಳಗೆ, ಅದು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ.
13. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 2000, 1500 ಮತ್ತು 700 ಪದಗಳ ಲೇಖನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬರೆಯುವ ಮೊದಲು, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಪದಗಳ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಮತ್ತು ಲೇಖನವು ಪದ ಮಿತಿಯ ಒಳಗೆ ಇರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿ.
14. ಸಂಪಾದಕೀಯ ತಂಡವು ಲೇಖನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಮೊದಲು ನಿಮಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.
15. 'ಪಾರಶಾಲೆ' ಪತ್ರಿಕೆಯು ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.
16. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ, ಅದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಮೂರೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಸಂರ್ಪಿಸಬಹುದು:

ಪ್ರತಿಭಾ (ಹಿಂದಿ): katiyar@azimpremjifoundation.org

ಶೆಫಾಲೀ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್): shefali.mehta@apu.edu.in

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹೇರ್ಲೆ (ಕನ್ನಡ): Raghavendra.herle@azimpremjifoundation.org

ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ: ಶರದ್ ಸುರೆ, ಕುಲಸಚಿವರು, ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪರವಾಗಿ,

ಮುದ್ರಣ: ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಕಟಣೆ: ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಸರ್ವೆ ನಂ. 66, ಬೂರುಗುಂಟೆ ಗ್ರಾಮ, ಬಿಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,

ಸರ್ಜಾಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ 562 125.

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು: ಪ್ರತಿಭಾ ಕಟಿಯಾರ್

Azim Premji
University

I believe
education should go
beyond the book.

Admissions open for PG Diploma Programmes in Education

Real lessons, as you well know, are those that bring life into the classroom. Combining curiosity with compassion, practical understanding with patience. Our courses are specially designed to help you help children feel included, inspired, and supported.

- Postgraduate Diploma in Early Childhood Education
- Postgraduate Diploma in Educational Assessment
- Postgraduate Diploma in Teaching Children with Learning Disabilities

Hybrid (In-Person & Online)
12-month duration
Programmes start 1 March 2026

APPLY NOW

Campuses: **Bengaluru | Bhopal | Ranchi**

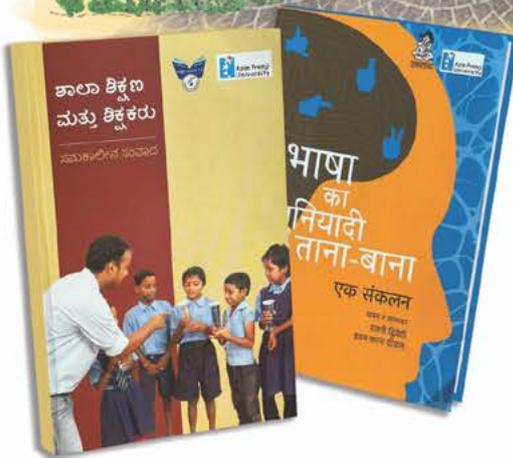
Programmes: **Undergraduate | Postgraduate | Diplomas & Certificates**

Anuvada Sampada

अनुवाद सम्पदा

अज़ीम प्रेमजी यूनिवर्सिटी की अनुवाद रिपॉजिटरी

विद्यार्थियों और शिक्षकों के लिए भारतीय भाषाओं में उच्च गुणवत्ता वाले शैक्षणिक संसाधनों का भण्डार।

निःशुल्क, ओपन-एक्सेस पोर्टल

- पुस्तकें और पुस्तकों के अंश
- अज़ीम प्रेमजी यूनिवर्सिटी प्रकाशनों के लेख
- विभिन्न स्रोतों से चयनित लेख

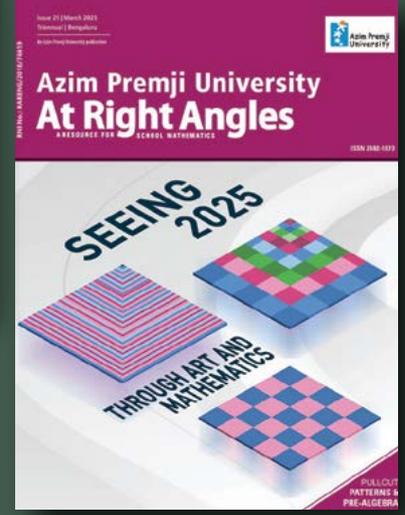
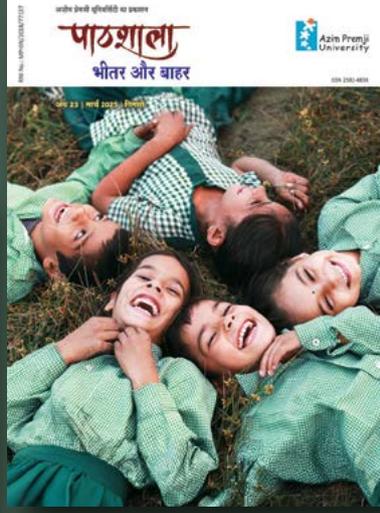
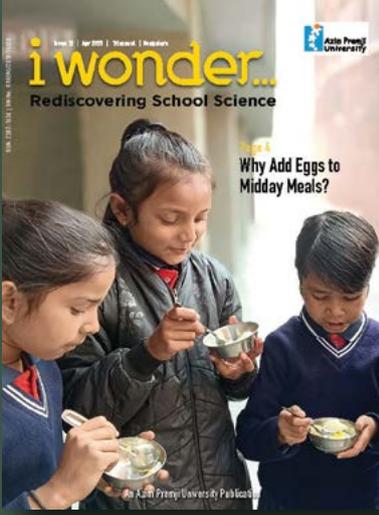
अनुवाद सम्पदा पर आएं

<https://anuvadadasampada.azimpremjiuniversity.edu.in/>

यहाँ स्कैन करे

ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

ಪಾಠಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಜಂದಾದಾರರಾಗಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ!

